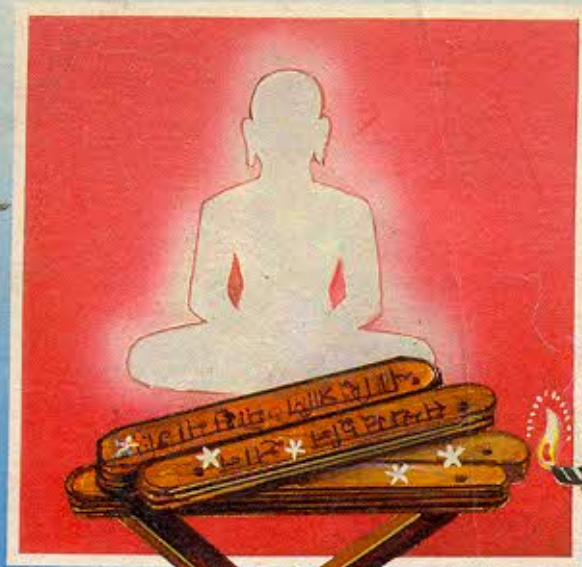

ರತ್ನಾಕರವಿರಚಿತ
ಶತಕತ್ರಯ

10

ಪಂಡಿತರತ್ನ
ಎ. ಶಿವಯ್ಯಾರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ
 ಜನ್ಮ ಕತಾಬ್ಬಿ 1888-1988

ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ
ಕೃತಿಗಳು

ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೃತಿಯ ಹೆಸರು	ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು
1.	ಪಂಚಸ್ಮೋತಃ : ಭಾಸ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾ (154 ಪುಟಗಳು)	1913
2.	ಜೈನ ಪದ್ಧತಿಸಮುಚ್ಚಯ (36)	1911
3.	ಜಿನಭಜನಸಾರ (152)	1911, 1919, 1926, 1947
4.	ಪೂಜಾಸಾರಸಮುಚ್ಚಯಃ (308)	1919, 1923, 1936
5.	ರತ್ನಾಕರಸಪಾದಶತಕವಾ (132)	1922
6.	ಶತಕತ್ರಯಾ (124)	1922
7.	ಶತಕತ್ರಯ (ರತ್ನಾಕರ ವಿರಚಿತ) (150)	1922, 1941
8.	ಅನ್ಯಯೋಗವ್ಯವಹೇದಿಕಾ (102)	1923
9.	ಮಹಾಪುರಾಣ (ಪೂರ್ವಪುರಾಣಂ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಪುರಾಣಂ) (3242)	1925, 1933, 1940, 1981
10.	ಜಿನಭಕ್ತಿ ಸಾರವು (ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥ) (32)	1925
11.	ಮೂರು ನೋಟಗಳ ಕಥೆಗಳು (32)	1926, 1927
12.	ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಃ—(ಜೈನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಗ್ರಹ) (118)	1928, 1951, 1974
13.	ನೇಮಿಜಿನೇಶಸಂಗತಿ (ಹರಿವಂಶ ಪುರಾಣ) (630)	1931
14.	ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಯಜ್ಞ—ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ (38)	1931
15.	ಶ್ರವಣಬೆಲ್ಲೂಳ ಶ್ರೀಗಳವರ ಭಾಷಣ ಸಂಗ್ರಹ (344)	1932
16.	ನಂದೀಶ್ವರಾಸ್ವಾಹಿ ಕಪೂಜಾದಿಸಂಗ್ರಹಃ (230)	1932, 1934, 1938
17.	ನಾಗಕುಮಾರಚರಿತಂ (384)	1933
18.	ಶತಕದ್ರಯ (ರತ್ನಾಕರ ವಿರಚಿತ) (48)	1933
19.	ದಶಭಕ್ತಿಃ (276)	1934, 1953
20.	ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರಚರಿತ (36)	1934
21.	ಚತುರ್ವಿಂಶತೀರ್ಥಕರಾರಾಧನ (278)	1935
22.	ಶ್ರೀ ಜಂಬೂಸ್ವಾಮಿಚರಿತ (66)	1935, 1951
23.	ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (48)	1936, 1950
24.	ಪರಮಾತ್ಮಬೋಧ (24)	1937
25.	ಮೃತ್ಯುನುಹೋತೃವ (30)	1938

(3ನೆ ರತ್ನಾಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೧೦

ಶತಕತ್ರಯ

(ರತ್ನಾಕರ ವಿರಚಿತ)

ಲೇಖಕರು

ಎತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟ್

ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ನಿಲಯ—೧೯೮೮

ದಶಂಬರ - 1988

ಪ್ರಕಾಶನ

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಲೆ

ಉಜಿರೆ-574 240, (ದ. ಕ.)

SHATHAKATHRAYA

Written in Kannada by Panditaratna

Late Sri A. Shanthiraja Shastry, Mysore

Pages: XX+136- 1988 (1,000 copies)

Panditaratna A. Shanthiraja Shastry Trust.

Price: Rs. 10-00

ಬೆಲೆ: ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು.

Published by: **Shri Manjunatheshwara**
Pusthaka Prakashana Maale,
UJIRE-574 240, (D. K.)

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 1922 - ಕ್ರೌನ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್, ಮೈಸೂರು.
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : 1941 - ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್,
ಮೈಸೂರು.
ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣ : 1962 - ಶ್ರೀ ವೀರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.
ಚತುರ್ಥ ಮುದ್ರಣ : 1988 - ಮಂಜುಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಉಜಿರೆ.

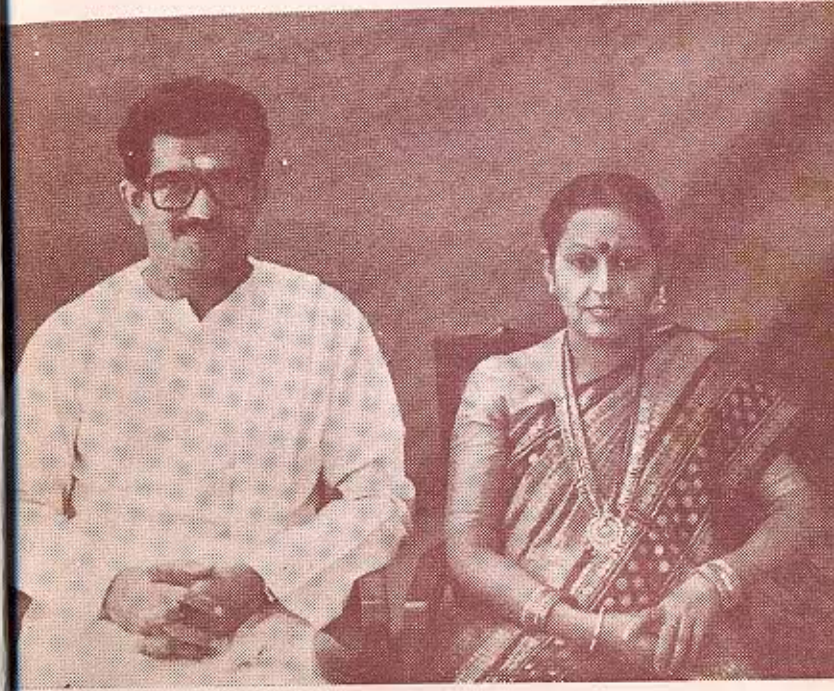
ದಾನಿಗಳು

ರತ್ನಕುಳಿ
10

ಮಾತೃಶ್ರೀ ರತ್ನಮ್ಮನವರು

'ಶತಕತ್ರಯ' ಗ್ರಂಥದ ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಗಡೆ ದಂಪತಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಲೆಯ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿ
ಶತಕತ್ರಯ ಗ್ರಂಥವು ಬೆಳಕು ಕಾಣಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
ಇವರಿಗೆ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆ

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆ

ಪಂಡಿತರತ್ತ ಶ್ರೀ ಎತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ 'ಶತಕತ್ರಯ' ಪ್ರಸ್ತುತವು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನಮಾಲೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನ. ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವಗಳಿದ್ದವು. ಆಗಾಗ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದೋ-ಎರಡೋ ದಿನಗಳಿದ್ದು ಹೋಗುವುದಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮಗ ಎಸ್. ಚಿತ್ತೇಂದ್ರ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಆಗ ಅವರಿನೊ ಚಿಕ್ಕವರು. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್ತು, ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ, ವಿನಯ, ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತುಂಬ ಸರಳ ಜೀವಿಗಳು. 'ತುಂಬಿದ ಕೊಡ'ವೆಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಸ್ವಭಾವ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಂತೆ, ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಸರಳ. ಮಾತೂ ಅಷ್ಟೇ ಮೃದು. ಎಂಥವರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ, ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಜೈನಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ತತ್ವ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ತುಂಬ ಅಕರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಶತಕತ್ರಯ

ಪುಸ್ತಕವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರತ್ನಾಕರನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಶಾಸ್ತ್ರದ ಗೂಢ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವವರು ತೀರ ವಿರಳ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು 'ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನವರ' ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಓದುಗರು ಪಡೆದು ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಾರ್ಡಿಕವಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ರತ್ನಮಯನವರು
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದವನ್ನು, ಈ ವರ್ಷ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ, ಭಾವಚಿತ್ರ ಅನಾವರಣ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಶ್ರಮಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಹಾಪುರಾಣ' ಅವರ ಮೇರುಕೃತಿ. 77 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಖನ, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಸ್ತ್ರೋತ್ರ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಆಚಾರ, ಪೂಜಾಪಾಠ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಅವರ ಕೃತಿ ರಚನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ವಿಶ್ವಬಂಧು, ವಿವೇಕಾಭ್ಯುದಯ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದವರಲ್ಲಿ ಆದ್ಯರು. ಇವರ ಅಪಾರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಗೌರವವನ್ನಿತ್ತು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಗೊಂಡಿದ್ದ ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು 'ಪಂಡಿತರತ್ನ'- ಎಂಬ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಯ 'ಶತಕತ್ರಯ' ಗ್ರಂಥವು ಹಲವು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಹೊಸಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸಹಿತ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ ಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ, ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ ಮತ್ತು ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಎಂಬ ಮೂರೂ ಶತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂರನ್ನೂ 'ಶತಕತ್ರಯ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು, ಜೀವಾತ್ಮ, ರತ್ನತ್ರಯ, ಷಡ್ರವ್ಯ, ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ, ಸಪ್ತತತ್ವ, ನವಪದಾರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಗಳು, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಗಳು ಓದುಗರಿಗೆ ದೊರಕದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರ ಅಭಿಲಾಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸಿ, ಸೂಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಓದುಗರಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವರೇ ಭರಿಸಿ ಹರಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ 'ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಲೆ'ಯ ಮುಖಾಂತರ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವು 'ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟಿಗೆ' ಸೇರುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬೆಳಕು ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಸಂಚಾಲಕರು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ರಕ್ಷಾ ಪುಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂಜುಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಉಜಿರೆ ಇವರು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿತೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಇವರು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು,
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಲೆ,
ಉಜಿರೆ-574 240 (ದ. ಕ.)

ಪ್ರಕಾಶಕರ ವಿಜ್ಞಾನನೆ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಿಂದೆ 1922 ಮತ್ತು 1941 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರೇ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಈಗ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಚತುರ್ಥ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ (1000 ಪ್ರತಿಗಳು) ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೀತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರೂ ಅತೀವ ಶ್ರದ್ಧಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಮುಂದಾಗಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಡಿ. ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಮೂಲ ಮುನ್ಸೂಚಿಯೊಡನೆ ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಂಜುಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಉಜಿರೆ ಇವರಿಗೂ, ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅಂದವಾದ ರಕ್ಷಾಕವಚ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪದ್ಮರಾಜ್‌ರವರಿಗೂ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬಿ. ಬಿ. ಡಿ. ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರೂ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

31-8-1988

ಪಂಡಿತರತ್ನ
ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟ್

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನವನ್ನು ಬೆಳಗಿದವರಲ್ಲಿ ಜೈನಕವಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯವರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಒಪ್ಪಿರುವ ಮಾತು. ನೃಪತುಂಗ, ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಚಾಮುಂಡರಾಯ, ಬಾಲಚಂದ್ರ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ನಯಸೇನ, ಕರ್ಣಪಾರ್ಯ, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಳ, ಜನ್ನ, ಕೇಶಿರಾಜ, ನಾಗವರ್ಮ, ಬಂಧವರ್ಮ, ಗುಣವರ್ಮ, ಕಮಲಭವ, ನಾಗರಾಜ, ಪಾರ್ಶ್ವಪಂಡಿತ, ಭಟ್ಟಾಕಲಂಕ ಮೊದಲಾದ ಜೈನಕವಿಪುಂಗವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯಸರಸ್ವತೀಮಾತೆಯನ್ನು ಅಪಾದಮಸ್ತಕ ಅಲಂಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕರ್ಣಾಟಕಜೈನಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಕರಕವಿಯು ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ಆತನ ಪರಿಚಯವು ದೇವಚಂದ್ರನ ರಾಜಾವಲೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ:-

“ತುಳುವದೇಶದ ಮೂಡಬದರೆಯೊಳ್ ಸೂರ್ಯವಂಶವರಸನಾಗಿದ್ದ ದೇವರಾಜನ ಪುತ್ರಂಗೆ ಕಡಲಾದಿಪರಮೇಶನ ಪೆಸರಿಡಲಾತಂ ಬಾಲಕಾಲದೊಳೆ ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರಲಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರದೊಳತಿನಿಪುಣನಾಗಿ ಸಾರತ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೇಶವವರ್ಮರು ರಚಿಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂಗಳಂ ಕುಂದಕುಂದಾಯೋಕ್ತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಪ್ರಭೇಂದಂಗಳು ಮಾಡಿದ ಟೀಕಂ ಸಮಾಧಿಶತಕ ಏಕಸಪ್ತತಿ ಸ್ವರೂಪಪಯೋಧನೆ ಮೊದಲಾದನೇಕಪರಮಾಗಮಂಗಳಂ ಹೃದ್ಯತಮಾಗೆ ತಿಳಿದು ಕವೀಶ್ವರನಾಗಿ ಆ ದೇಶದರಸು ಸೋಮವಂಶದ ಭೈರಸ ಒಡೆಯರ ಸಭೆಯೊಳೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಾಂತು ರತ್ನಾಕರನೆಂಬಭಿಧಾನದಿಂ ವಿದ್ವಾಂಸಗರ್ಭಿಕನಾಗಿ ಯೋಗರತ್ನಾಕರಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸದಿಂ ದಶವಾಯಂಗಳಂ

ಸಾಧಿಸಿದುರ್ ನಜಗುರುವಪ್ಪ ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಣುವ್ರತದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಆಗಮಂಗಳೊಳತಿನಿಪುಣನಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದೊಳಹರ್ನಿಶಂ ಕೂಡಿದ ವಿಜಯಕೀರ್ತಿಗಳೆಂಬ ಪಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ವಿಜಯಣ್ಣಗಳು ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳಂ ಕನ್ನಡದಿಂ ಸಂಗೀತಮಾಗಿ ವೃತ್ತಪಚನದಿಂ ಮಾಡಿ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವನೆಯಂ ಮಾಡಿಸಲೀ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಂ ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತಮಂ ಲಳಿ ಸಂಧಿಯಂ ಮಾಡಿ ಮಾತಂಗಮನೇರಿಸಿ ಮೆರೆಯಿಸವೇಳ್ತೆಂಬುದುಂ. ಪಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ಇದರೊಳೆರಡು ಮೂರು ವಾಕ್ಯಂ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಮಿರ್ಪುಡದರಿಂದಾಗದೆಂಬುದುಂ. ಅದೆ.ಸಂವಾದಮಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೊಡೆ ತನ್ನ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ೨೦೦ ಶ್ರಾವಕರ ಗೃಹಗಳೊಳ್ ಚರಿಗೆಯಂ ಮಾಡದಿರಲು ನಿಜಾನುಜೆಯಿಂದಾಹಾರಂ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ ಕೋಪಮುದಯಿಸಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗೆ ಜಾತಿಕುಲಮಾವುದಾದೊಡಂ ಸಮಮೆಂದು ಲಿಂಗಮಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವೀರಶೈವಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಬಸವ ಪುಠಾಣಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ದಿನದಿಂ ಮೇಲೆ ಉಪಶಮವಂ ತಾಳ್ತು ಸನ್ಯಾಸಗದೊಳ್ ನಂದಿ ನಡೆದಂ. ರತ್ನಾಕರಶತಕಂ, ಅಪರಾಜಿತಶತಕಂ, ತ್ರಿರೋಕಶತಕಂ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗೀತಂಗಳೊಳ್ ೨೦೦೦ ಗ್ರಂಥದಷ್ಟು ಪೇಳಿದಂ. ಶಕವರಂಪ ೧೪೭೯ (ಶ್ರ. ಶ. ೧೫೫೭) ಸಂದಿರ್ದುದು. ರಾಜೂಡೆಯರ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಚಾಮರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತ ಲಳಿ ಸಂಧಿಯನೋದಿದರು.”

ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯನು ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಕೃತ್ರಿಯು ಪುತ್ರನೆಂದೂ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಭೈರವರಸ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಶೃಂಗಾರಕವಿ” ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಅವನು ಮೊದಲು ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತ (ಭರತೇಶವೈಭವ) ವನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ ಅದನ್ನು ವಿಜಯಕೀರ್ತಿ-ಪಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಮೆರೆಯಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರಾವಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದಂತೆ ತಡೆದುಬಂದಿಲ್ಲೆಂದೂ ಕೋಪಗೊಂಡು ವೀರಶೈವಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಲಿಂಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಅ

ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ ಕೋಪೋಪಶಾಂತಿಯಾದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಜೈನಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ರತ್ನಾಕರಶತಕ ಅಪರಾಜಿತಶತಕ ಶ್ರೀಲೋಕಶತಕಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗೀತಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಉದ್ಧಾಮವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದ ರತ್ನಾಕರನ ಘನವಿದ್ವತ್ವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕರುಣಿ ಆ ಸಜ್ಜನನಿಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವೈರಿಗಳಾದ ಕೆಲವರು ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅವನು ಬೇಸತ್ತು ವೀರಶೈವ ಮತವನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಇದು ವೀರಶೈವವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಗುಂಡ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಿರೇ ಮಠದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ|| ಎಂ. ಜಿ. ನಂಜುಂಡಂರಾಧ್ಯರು ಬರೆದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ "ಕವಿರತ್ನಾಕರನೂ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವೂ" ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮವುಳ್ಳ ಲೇಖನದಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಆ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯಾಂಶವು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು -

"ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವೆಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕನೀತಿಬೋಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥದ ಪರಿಚಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸೋದರರಿಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರಾರೆಂಬ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಂಶಯವಿರುವುದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಏತಕ್ಕಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಕವಿಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕರಾದ ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕಂಕಣಬದ್ದರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತವನ್ನೇ ಕನ್ನಡಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಪೂರ್ಣಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಪ್ರಾಕ್ತನವಿಮರ್ಶಾವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್‌ಬಹಾದುರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಎಂ. ಎ., ಎಂ. ಆರ್. ಎ. ಎಸ್. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯ ೧ ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ - 'ಈ ಶತಕಕ್ಕೆ ಸೋಮನಾಥಶತಕವೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶತಕಕಾರನ ಲಿಂಗವು ಪುಲಿಗರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ ಸೋಮ'

ಎಂದೇ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರು ಸುಮ್ಮನೆ 'ಸೋಮ' ಎಂದಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮಕೃತವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶತಕವು ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶತಕಕಾರನು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂದೇಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವುಂಟು' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಜೈನಶ್ಲೋಕ ರೋಚ್ಯರಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕದ ಒಂದು ಪುರಾತನತಾಳಪತ್ರದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ "ಸಭರಾ ನವ್ಯಗಿತಿ ತ್ರಯೋದಶಯತಿರ್ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ" ಎಂದೇ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವಿದೆ -

'ವರಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ಸುಧರ್ಮಜೈನಮತದೋಷಾಂ ಪುಟ್ಟಿಯಾದೀಕ್ಷಿಯಂ |
ಧರೀ ಸನ್ನುತ ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳನಂ ನಿರ್ಮಾಣಮಂ ಮಾಡತಂ ||
ವರರತ್ನಾಕರಯೋಗಿಯೆಂದು ನಿರುತಂ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದೇರಲಾಂ |
ಹರದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತನಾದೆಸೈ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಜಿನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ'

ಈ ಪದ್ಯವು ಈಚೆಗಿನ ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಪದ್ಯವು ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಶತಕಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೮ ಪದ್ಯಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಶತಕದ ಕರ್ತನು ರತ್ನಾಕರನೆಂದೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನು ಜೈನಮತವನ್ನು ತೊರೆದನಂತರ ವೀರಶೈವನಾಗಿ ಈ ಶತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥರೊಂದಿಗಲಿ ಮತ್ತಾವ ವೀರಶೈವರಿಂದಾಗಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರದೆ ಕನ್ನಡ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ರತ್ನಾಕರನಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು." 30-4-1929ರ ವಿಶ್ವಬಂಧು.

ಈ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವು ರತ್ನಾಕರಕವಿ ವಿರಚಿತವಾದುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಲೇಖಕಪರಂಪರೆಯ ಕೈವಾಷದಿಂದಲೋ ಮತ್ತಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗ್ರಂಥವು "ಅಂತಹ ಉದ್ಧಾಮ ಕವಿಯು ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನೇ?" ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ತತ್ಕವಿಕರ್ತೃತ್ವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆಡೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥವು ನೀತಿ

ಬೋಧಕವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಬರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ -

ಚರಿಪಾರಣ್ಯದ ಪಕ್ಷಿಗೊಂದು ತರು ಗೊಡ್ಡಾಗಲ್ ಭಲಂ ತೀವಿದಾ |
ಮರಗಳ್ ಪುಟ್ಟವೆ ಪುಪ್ಪಮೊಂದು ಬಳಲಲ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ ||
ನಿರತಂ ಸತ್ಯವಿಗೊವ್ ಗರ್ವಿ ವಿಭು ತಾನುಂ ಲೋಭಿಯಾಗಲ್ ನಿಜಂ |
ಧರೆಯೊಳ್ ದಾತರೆ ಪುಟ್ಟರೇ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೭ ||

ರವಿಯಾಕಾಶಕೆ ಭೂಷಣಂ ರಜನಿಗಂ ಚಂದ್ರಂ ಮಹಾಭೂಷಣಂ |
ಕುವರಂ ವಂಶಕೆ ಭೂಷಣಂ ಸರಸಿಗಂಭೋಜಾತಗಳ್ ಭೂಷಣಂ ||
ಹವಿ ಯಜ್ಞಾಳಿಗೆ ಭೂಷಣಂ ಸತಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೇ ಭೂಷಣಂ |
ಕವಿಯಾಸ್ಥಾನಕೆ ಭೂಷಣಂ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೧೮ ||

ಧರೆ ಬೀಜಂಗಳ ನುಂಗೆ ಬೇಲಿ ಹೊಲನೆಲ್ಲಂ ಮೇದೊಡಂ ಗಂಡೆ ಹೆಂ- |
ಡಿರನತ್ತುಗ್ರದೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಭೂಪಾಲಕಂ ಬಾಧಿಸಲ್ ||
ತರುವೇ ಪಣ್ಣಿಳ ಮೆಲ್ಲೆ ಮಾತೆ ವಿಷಮಂ ಪತ್ತರ್ಥಕಂಗೊಡಿಸಲ್ |
ಹರ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪರ ಕಾಯ್ದನೇ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೨೦ ||

ಕೊಳನಂ ತಾವರೆಯಂ ತಳಿರ್ತ ವನಮಂ ಪೂದೋಟಮಂ ವಾಜಿಯಂ |
ಗಿಳಿಯಂ ಬಾಲಮರಾಳನಂ ಬಸವನಂ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯಂ ಭತ್ತಮಂ ||
ತಳಿರಂ ಪೂರ್ಣತಟಾಕಮಂ ಕುಮುದಮಂ ದೇವರ್ಕಳೆಂ ತುಂಬಿಯಂ |
ತಿಳಿಯಲ್ ಸ್ವಪ್ನದೆ ಲೇಸಲ್ಯೆ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೨೩ ||

ಪೂಮಂ ನೆತ್ತರನೆಳ್ಳ ಕೋಣ ಕುರಿಯಂ ಕೆಯ್ಯಾಯುಧಂ ಬೀಳ್ಕುದಂ |
ಪೋಮಂ ಲುಬ್ಧಕನಂ ವಿಕಾರತನುವಂ ಮೇವಾಡನುಂ ಹತ್ತುವಂ-||
ದಣಮಂ ಕೆಂಪಿನ ಪೂವನಣ್ಣೆದಲೆಯಂ ನೂತ್ ಕಮಂ ದೈತ್ಯರಂ |
ಕನಸಿಂ ಕಂಡೊಡೆ ಕೇಡಲ್ಯೆ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೨೪ ||

ಶುಕ ಶಂಖಂ ಗಜ ವಾಜಿ ವೀಣೆ ಪಶು ತಾಳಂ ಭೇರಿ ಮಾಂಗಲ್ಯಪಾ- |
ಶಕನೃತ್ಯಾದಿ ವರಾಂಗಿಯಲ್ ತಳಿರಂಗಳ್ ಪೂವಣ್ಣು ವಿಪ್ರದ್ವಯಂ ||
ಮುಕುರಂ ಮುದ್ದುಘಟಾಳಿಯಿಕ್ಷುವಡುಗುಂ ವೆರ್ಗಿಚ್ಚಿವಂ ಕಂಡೊಡಾ |
ಶಕನಂ ಶೋಭನಕಾಸ್ಪದಂ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೩೨ ||

ಕವಿ ಪಾವ್ನಾಣಿಗನಿಂಧನಂ ದಧಿ ಜನಂ ತೈಲಂ ತಿಲೌಘಂ ವಿರೋ- |
ಧಿವನೋರ್ವಂ ದ್ವಿಜ ಮುಕ್ತಕೇಶಿ ಜಟಿ ರಕ್ತಂ ರಿಕ್ತಕುಂಭಂ ವಿರಾ-||
ಜಿಪಭಿನ್ನಾಂಗಳ ಕುಪ್ಪಿ ಮುಂಡೆ ಕೊಲೆ ದುಃಖಂ ಧೂಮಮಿಲಯೆಲ್ಲಮಂ |
ವಿಫಲಂ ಕಂಡೊಡೆ ಪೊಲ್ಲದೈ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೩೩ ||
ಉಡುರಾಜಂ ಕಳಿಗುಂದಿ ಪರ್ಚದಿಹನೇ ನ್ಯಗೋಧಭೀಷಂ ಕೆಲಂ |
ಸಿಡಿಮಂ ಪರ್ವರನಾಗದೆ ಎಳಿಗರುಂ ಎತ್ತಾಗದೇ ಲೋಕದೊಳ್ ||
ಮಿಡಿ ಪಣ್ಣಾಗದೆ ದೈವದೊಲೈಯಿರಲೇಂ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ |
ಬಡವಂ ಬಲ್ಲಿದನಾಗನೇ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೪೫ ||
ಅವಿನೀತಂ ಮಗನೇ ಅಶೌಚಿ ಗುಣಯೇ ಬೈವಾಕೆ ತಾಂ ಪತ್ನಿಯೇ |
ಸವಿಗಿಟ್ಟನ್ನ ವದೂಟವೇ ಕುಚನರೂಳ್ ಕೊಡಿರ್ಪವಂ ಮಾನ್ಯನೇ ||
ಬವರಕ್ಕಾಗದ ಬಂಟನೇ ಎಡರಿಗಂ ತಾನಾಗದಂ ನಂಟನೇ |
ಶಿವನಂ ಬಿಟ್ಟವ ಶಿಷ್ಯನೇ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ || ೧೦೨ ||

ರತ್ನಾಕರಕವಿಯು ವೀರಶೈವಮತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ತನ್ನ ಜೈನ ಮತವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ ಬಳಿಕ ರತ್ನಾಕರಶತಕವನ್ನೂ ಅಪರಾಜಿತಶತಕವನ್ನೂ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರತ್ನಾಕರಕವಿಗೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯೆಂದೂ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯನೆಂದೂ ಶೃಂಗಾರಕವಿಹಂಸರಾಜನೆಂದೂ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಹೆಸರು ಕವಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ರತ್ನಾಕರಶತಕದ ಪ್ರಥಮಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶತಕದ ಕೊನೆಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಯು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು "ಶೃಂಗಾರಕವಿ" ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮುಂದೆ "ಹಂಸರಾಜ" ಶಬ್ದವು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತೆಂಬುದಾಗಲಿ "ಶೃಂಗಾರಕವಿಹಂಸರಾಜ" ಎಂದೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಬಂದಿದ್ದಿತೋ ಎಂಬುದಾಗಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕವಿಯು ರತ್ನಾಕರಶತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ "ರತ್ನಾಕರ" ಎಂಬ ಅಂಕಿತನಾಮವನ್ನು ಅಪರಾಜಿತಶತಕ

ಕದ ಪ್ರಥಮಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಶತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ “ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತನಾಮವನ್ನು ತ್ರಿಲೋಕಶತಕದ ಪ್ರಥಮಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಶೃಂಗಾರಕವಿಹಂಸರಾಜನೆಂದೂ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ರತ್ನಾಕರಕವಿಯೇ ರತ್ನಾಕರಶತಕವನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುವುದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿಹಂಸರಾಜನು ರತ್ನಾಕರನಿಂದ ಅನ್ಯನೆಂದೂ ರತ್ನಾಕರಶತಕವು ತತ್ಕವಿಕೃತವೆಂದೂ ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ರತ್ನಾಕರನು ರತ್ನಾಕರಶತಕದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ನೀತಿ ಆತ್ಮವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಶತಕದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ-ವೇದಾಂತವಿಚಾರವನ್ನೂ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಕಾಕೃತಿ-ಭೂಗೋಳವನ್ನೂ ಬಲು ಸೊಗಸಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶತಕದಲ್ಲಿ ೧೨೮ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ರತ್ನಾಕರಶತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು *ಶಾದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು †ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಶತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು §ಉತ್ಪಲಮಾಲಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು †ಚಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ತ್ರಿಲೋಕಶತಕವು ಕಂದಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

ರತ್ನಾಕರನ ಕವಿತೆಯು ದ್ರಾವಿಡವಾಕದಂತಿದೆ. ಲಲಿತಪದಗಂಭೀತವೂ ಶ್ರುತಿಮಧುರವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳು ಕೀರ್ತನ ಉಪನ್ಯಾಸ ಭಾಸಣ ಸಂಭಾಷಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮಯಕ್ಕೋ

*ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಲ್ ಮಸಜಂಸತಂತಗಮುಮಾ ಶಾದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತಂ ||

†ಸಭರಂಸಂಮಯಲಂಗಮುಂ ಬಗ್ಗೋಳಲ್ ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತಂ ||

§ಉತ್ಪಲಮಾಲೆಯಪ್ಪದು ಭರಂಸಭಂಠಲಂ ನೆಗಲ್ಲಿರಲ್ ||

†ನಜಭಜಜಂಜರಂಬಗ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಚಂಪಕಮಾಲೆಯೆಂದಪಲ್ ||

ದಗಿ ಆಯಾ ವಚನರಚನೆಗೆ ವಿಶೇಷಶೋಭೆಯನ್ನೂ ಮನೋರಂಜಕತೆಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕವಾಗಿವೆ ಹೆಚ್ಚೇಕೆ? ಶತಕದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೇಳುವ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕದ ಕೊನೆಯದೊಂದು ಪದ್ಯವು ಈ ಶತಕಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೊಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು—

ಮತಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಯ ಜಾಣ್ಮೆಯಂ ಗಮಕಮಂ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮಂ ನೀತಿಯಾ |
ಮತಮಂ ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತಮಂ ನೃಪವರಾಸ್ಥಾನೋಚಿತಾರ್ಥಂಗಳಂ ||
ಅತಿಮಾಧುರ್ಯಸಂಭಾಷಿತಂಗಳ ಮಹಾಸತ್ಯೀರ್ತಿಯಂ ವಾರ್ತೆಯಂ |
ಶತಕಾರ್ಥಂ ಕುಡದಿರ್ಪುದೇ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಸೋಮೇಶ್ವರಾ ||

ಕವಿಯು ಹಾಡಾಗಬ್ಬಕ್ಕೆ ರಳಕುಳಾಕ್ಷರಗಳ ನಿಯಮವು ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ ಈ ಓದೊಗಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲನುಕೂಲವಾಗದೆ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಳಕಾರಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು.

ಈ ಶತಕಗಳು ೧೯೨೨ ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಆ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ಬಹು ಸಮಯವಾದರೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಮಹಾಶಯರುಗಳು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದು ಈಗ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಾಧುವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿ-ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳೊಡನೆ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ:—

೧. ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ “ಶತಕತ್ರಯಾ” ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸಮಾಸದ್ವಯವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ “ಶತ

ಕತ್ರಯ" ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದೆ. ೨. ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶತಕದಲ್ಲಿ ೧೨ರ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಪಾದಶತಕವೇ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ "ಸಪಾದಶತಕ" ವೆಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ "ಸಪಾದ" ಪದವನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಉಚ್ಚಾರಸೌಲಭ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಪದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಸರನ್ನು ಹ್ರಸ್ವಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅರ್ಥವು ಅದೇ. ೩. ಪ್ರಥಮಾ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಭಾವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ವಕಾಶವಾಗದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪದ್ಯದ ಚರಣಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ ಮುಂದುವರಿದು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಭಾವಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ೪. ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಶತಕಗಳ ಭಾವಾರ್ಥವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಈ ಸರ್ತಿ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕಕ್ಕೂ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನೂ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ೫. ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಾಗದ ಮೊದಲಾದ ಮುದ್ರಣಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸರ್ತಿ ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚವೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕದ ಭಾವಾರ್ಥವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿ ಪುಸ್ತಕವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ೬. ಶ್ರೀ ಮಹಾವೀರನಿರ್ವಾಣಶಕವು ಸಂಶೋಧಿತವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ತಿಕ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ೨೬೦೫ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತದನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಕ್ರಮಶಕ ೧೯೯೯. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೧೯೪೧. ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ೧೮೬೪.

ಮೈಸೂರು, }
೧-೧೧-೧೯೪೧. }

ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಶ್ರೀ

ಪುರುಪರಮೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ

ರತ್ನಾಕರಶತಕ

ಶ್ರೀರಾಗಂ ಸಿರಿಗಂಪು ಮಾಲೆ ಮಣಿಹಾರಂ ವಸ್ತ್ರಮಂಗಳ್ಯಂ-
ಕಾರಂ ಹೇಯಮಿವಾತ್ಮತತ್ತ್ವ ರುಚಿಬೋಧೋದ್ಯಚ್ಚರಿತ್ರಂಗಳೇ ||

ತ್ರೈರತ್ನಂ ಮನಸಿಂಗೆ ಸಿಂಗರಮುಪಾದೇಯಂಗಳಿಂದಿತ್ತೆ ಶೃಂ-
ಗಾರಶ್ರೀಕವಿಹಂಸರಾಜನೊಡೆಯೂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ || ೧ ||

ಭಾವದೀಪಿಕೆ

ಶೃಂಗಾರಶ್ರೀಕವಿಹಂಸರಾಜನ ಪ್ರಭುವಾದ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಶೋಭಾಯುಕ್ತವಾದ ಲೇಪನದ್ರವ್ಯವೂ ಶೋಭೆ ಮತ್ತು ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಯೂ ರತ್ನಗಳ ಹಾರವೂ ವಸ್ತ್ರವೂ ಶರೀರಕ್ಕಲಂಕಾರವು; ಇವೆಲ್ಲ ಬಿಡತಕ್ಕವು. ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಇವು ಮೂರು ರತ್ನಗಳು ಚಿತ್ತಕ್ಕಲಂಕಾರಗಳು; ಇವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುವುಗಳೆಂದು ನೀನು ಆ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. (ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ "ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ" ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ೧ ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಗಳೆಂಬ ರತ್ನತ್ರಯಕ್ಕೆ ಗಣಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ೨ ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿಯೇ! ೩ ರತ್ನಾಕರಕವಿಯೇ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಎಂದು ಮೂರರ್ಥವಾಗುವುದು) || ೧ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! "ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜೀವಾಜೀವಾದಿತತ್ತ್ವಗಳ ಪ್ರೀತಿಯು ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನವು. ಆ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನವು. ಆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸಮ್ಯಗ್ದರಿತ್ರ್ಯವು; ಈ ರತ್ನತ್ರಯವು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ರತ್ನಗಳ ಯಜಮಾನನು ರತ್ನಗಳನ್ನು

ತತ್ತ್ವಪ್ರೀತಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪುಟ್ಟಿಲದು ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನಂ ಮತ್ತಮಾ |
 ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಳನೊಲ್ಲ ಭೇದಿಪುದು ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನಮಾ ಬೋಧದಿಂ ||
 ಸತ್ತ್ವಗಳ್ಳಿದಂತುಬೋವಿ ನಡೆಯಲ್ಪಮ್ಯಕ್ಟರಿತ್ರಂ ಸುರ- |
 ತ್ತ್ವಂ ಮೂರಿಪು ಮುಕ್ತಿಗೆಂದರುಪಿದೈ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೨||
 ಮಿಗೆ ಪದ್ಧ್ರವ್ಯಮನಸ್ವಿಕಾಯಮೆನಿಪೈದಂ ತತ್ತ್ವವೇಳಂ ಮನಂ-
 ಬುಗಲೊಂಬತ್ತು ಪದಾರ್ಥವಂ ತಿಳಿದೊಡಂ ತನ್ನಾತ್ಮನೀ ಮೆಯ್ಯಂ ದಂ
 ದುಗದಿಂ ಬೇರೊಡಲೇನಚೇತನವೆ ಜೀವಂ ಚೇತನಂ ಜ್ಞಾನರೂ-
 ಪಿಗಡಾಯೆಂದರಿದಿವನೇ ಸುಖಿಯಲಾ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೩||

ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವಂತೆ, ರತ್ನತ್ರಯಗಳ
 ಗದಿಪತಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಯು ರತ್ನತ್ರಯವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾ
 ದುದೆಂದು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣನೆಮಾಡಿದಂತಿದೆಯೆಂದು
 ಭಾವವು||೨|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಜೀವ, ಪುದ್ಗಲ, ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮ,
 ಆಕಾಶ, ಕಾಲ ಈ ಆರು ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಜೀವಾಸ್ತಿಕಾಯ, ಪುದ್ಗಲಾಸ್ತಿ
 ಕಾಯ, ಧರ್ಮಾಸ್ತಿಕಾಯ, ಅಧರ್ಮಾಸ್ತಿಕಾಯ, ಆಕಾಶಾಸ್ತಿಕಾಯ ಈ
 ಐದು ಅಸ್ತಿಕಾಯಗಳನ್ನೂ, ಜೀವತತ್ತ್ವ, ಅಜೀವತತ್ತ್ವ, ಆಸ್ರವತತ್ತ್ವ,
 ಬಂಧತತ್ತ್ವ, ಸಂವರತತ್ತ್ವ, ನಿರ್ಜರಾತತ್ತ್ವ, ಮೋಕ್ಷತತ್ತ್ವ ಈ ಏಳು
 ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಜೀವ, ಅಜೀವ, ಆಸ್ರವ, ಬಂಧ, ಸಂವರ, ನಿರ್ಜರಾ, ಮೋಕ್ಷ,
 ಪಾಪ, ಪುಣ್ಯ ಈ ಒಂಬತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಗುವಂತೆ
 ತಿಳಿದರೂ, ತನ್ನ ಆತ್ಮನು ಈ ಶರೀರದ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ
 ವನು; ಶರೀರವೇನು? ಅಚೇತನವೆ; ಜೀವವು ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವೂ ಜ್ಞಾನ
 ಸ್ವರೂಪವೂ ಅಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ತಿಳಿದವನೇ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆ? ಭೇದವಿಜ್ಞಾ
 ನಿಯು ಸುಖಿಯೆಂದು ಭಾವವು ||೩|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! "ಆತ್ಮನ
 ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದು; ಆತ್ಮನು ಶರೀರದ
 ಹಾಗೆ ಈ ಚರ್ಮಚಕ್ಷುವಿಗೆ ಗೋಚರನಾಗಲಾರನು; ಅವನು, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

ಅರಿವಿಂದೀಕ್ಷಿಸಲಕ್ಕು ಮಾತ್ರನಿರವಂ ದೇಹಂಬೋಲೀ ಕಣ್ಗೆ ತಾಂ |
 ಗುರಿಯಾಗಂ ಶಿಲೆಯೊಳ್ಸರ್ವಣಮರಲೊಳ್ಸರಭ್ಯಮಾ ಕ್ಷೀರದೋಳ್ ||
 ನರು ನೆಯ್ಯಾಪ್ಯದೊಳಗ್ಗಿಯರ್ಪತರದಿಂದೀ ಮೆಯ್ಯೊಳೊಂದಿರ್ಪನೆಂ
 ದರಿದಭ್ಯಾಸಿ ಕಾಣ್ಕುಮೆಂದರುಪಿದೈ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ||೪||
 ಕಲ್ಲೊಳ್ಳೋರ್ಪ ಪೊಗರನ್ನರ್ಪದ ಗುಣಂ ಕಾಪ್ಯಂಗಳೊಳ್ಳೋರ್ಪ ಕೆ-
 ಚ್ಚೆಲ್ಲಾ ಕಿಚ್ಚಿನ ಚಿಹ್ನವಾ ಕನೆಯಿರಲಾಲ್ಪಲ್ಪಾತ್ಮತತ್ತ್ವಾಯೆಯಂ- ||
 ದೆಲ್ಲಲ್ ಬಣ್ಣಪರಂತುಟೀ ತನುದಿನೋಳ್ ಚೈತನ್ಯಮುಂ ಬೋಧಮುಂ |
 ಸೊಲ್ಲಂ ಜೀವಗುಣಂಗಳೆಂದರುಪಿದೈ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೫||
 ಮತ್ತಾ ಕಲ್ಲನೆ ಸೋದಿಸಲ್ಪನಕಮಂ ಕಾಣ್ಕಂತೆ ಪಾಲಂ ಕ್ರಮಂ-
 ಬೆತ್ತೊಳ್ಳಿಂ ಮಥನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪತಮುಮಂ ಕಾಣ್ಕಂತೆ ಕಾಪ್ಯಂಗಳಂ ||
 ಒತ್ತಂಬಂ ಪೊಸದಗ್ಗಿ ಕಾಣ್ಕು ತರದಿಂ ಮೆಯ್ಯೇರೆ ಬೇರಾನೆನು-
 ತ್ತಿತ್ತಭ್ಯಾಸಿಲೆನ್ನ ಕಾಣ್ಕುದರಿದೇ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೬||

ಬಂಗಾರವೂ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳವೂ ಆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ತುಪ್ಪವೂ
 ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾನೆಂದು
 ತಿಳಿದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಣುವನು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ ||೪|| ರತ್ನಾ
 ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! "ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕಾಂತಿಯು ಬಂಗಾರದ ಗುಣವು;
 ಮರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಬೆಂಕಿಯ ಚಿಹ್ನೆಯು;
 ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕನೆಯಿರುತ್ತಿರಲು ಅದು ತುಪ್ಪದ ಚಿಹ್ನೆಯು ಎಂದೆಲ್ಲರೂ
 ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಚೇತನಸ್ವಭಾವವೂ ಜ್ಞಾನವೂ
 ಮನವೂ ಜೀವದ ಗುಣಗಳೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ ||೫|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವ
 ರನೆ! ಮತ್ತೆ ಆ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದರೆ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆಯೂ
 ಹಾಲನ್ನು ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ (ಹೆಪ್ಪಿಟ್ಟು) ಚಿನ್ನಾಗಿ ಕಡೆದರೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು
 ಕಾಣುವಂತೆಯೂ ಮರಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಉಜ್ಜಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ
 ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ "ಶರೀರವು ಬೇರೆ, ನಾನು ಬೇರೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಭೇದ
 ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುದುಸಾಧ್ಯವೆ? ||೬||

ಅಂಗುಷ್ಠಂ ಮೊದಲಾಗಿ ನೆತ್ತಿವರಗಂ ಸರ್ವಾಂಗಸಂಪೂರ್ಣನು-
 ತ್ತುಂಗಜ್ಞಾನಮಯಂ ಸುದರ್ಶನಮಯಂ ಚಾರಿತ್ರತೇಜೋಮಯಂ ||
 ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಮಹಿಮಂ ಸ್ವಯಂಭು ಸುಖ ನಿರ್ವಾಧಂ ನಿರಾಪೇಕ್ಷಿ ನಿ-
 ಮ್ರಂಗೆಬೊಲ್ಪ ರಮಾತ್ಮನೆಂದರುಪಿದೈ! ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೭||
 ಬಿಸಿಲಿಂ ಕಂದದ ಬೆಂಕಿಯಿಂ ಸುಡದ ನೀರಿಂ ನಾಂದದುಗ್ರಾಸಿ ಭೇ-
 ದಿಸಲು ಬಾರದ ಚಿನ್ಮಯಂ ಮರೆದು ತನ್ನೊಳ್ಳಂ ಪರಧ್ಯಾನದಿಂ ||
 ಪೂವಿಂದೀ ಒಪುಬಾಧೆಯಿಂ ರುಚೆಗಳಿಂ ಕೇಡಾಗುಮೀ ಮೆಯ್ಗೆ ಸಂ-
 ದಿಸಿದಂ ತನ್ನನೆ ಚಿಂತಿಸಲ್ನುಬಿಯಲಾ ! ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೮||

ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿಮ್ಮ ಶರೀರದ ಹಾಗೆ “ಕಾಲಿನ
 ಹೆಬ್ಬೆರಲೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮಸ್ತಕಪರಿಯಂತವೂ ಸಮಸ್ತಾವಯವಗಳಲ್ಲಿ
 ತುಂಬಿರುವನು; ಅಧಿಕವಾದ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನು; ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನಸ್ವರೂಪನು;
 ಸಮ್ಯಕ್ಚಾರಿತ್ರವೆಂಬ ತೇಜಸ್ವಿನ ಸ್ವರೂಪನು; ಮಂಗಲಸ್ವರೂಪನು; ಅತಿ
 ಶಯವುಳ್ಳವನು; ಅಸಹಾಯನಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು;
 ಸುಖಿಸ್ವರೂಪನು; ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದವನು; ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು”
 ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ ||೭|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಾಡಿ ಹೋಗ
 ದಿರುವವನೂ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ದಹಿಸದಿರುವವನೂ ನೀರಿನಿಂದ ನೆನೆಯದಿರುವ
 ವನೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಖಡ್ಗವು ಭೇದಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದಿರುವವನೂ ಜ್ಞಾನ
 ದರ್ಶನಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಅತ್ಮನು ಪರವಸ್ತುಗಳ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ತನ್ನ
 ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಹಸಿವಿಂದಲೂ ಈ ಅನೇಕ ಬಾಧೆ
 ಗಳಿಂದಲೂ ರೋಗಗಳಿಂದಲೂ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಈ ಶರೀರಕ್ಕೆ
 ಸೇರಿದನು; ತನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿದರೆ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆ? ||೮|| ರತ್ನಾಕರಾ
 ಧೀಶ್ವರನೆ! ಆಹಹಾ! ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಅತ್ಮನು ನಾಶಪರಂಪರೆಯುಳ್ಳ
 ವನೂ ವ್ಯಾಪಾರರಹಿತನೂ ದೋಷಯುಕ್ತನೂ ಇದಿರುವಂತಾನು? ಹಣ
 ವಾಗಿರುವವನೂ ಆದ ಶರೀರವೆಂಬೀ ಜಡನನ್ನು ತನ್ನದೊಂದು ಜೈತನ್ಯ

ಒಡಲೆಂಬೀ ಜಡನಂ ಲಯಪ್ರಕರನಂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಂ ಮುಷ್ಠನಂ |
 ಪಡಿಮಾತೇಂ ಪೇಣನಂ ಮಹಾತ್ಮನಹಹಾ ತನ್ನೊಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ||
 ಸಡೆಯಪ್ಪಂ ರಥಿಕಂಬೊಲೇಂ ನುಡಿಬಿಪಂ ಮಾದರ್ಗಿಕಂಬೊಲ್ಪಿಸು-
 ಲ್ಪಿಡ:ವಂ ಜೋಹಟಗಂಬೊಲೇಂ ಕುತಲನೋ! ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ || ೯ ||
 ಬೀಳ್ವಿಪಂ ತನುವೆಂಬ ಪಂದೊವಲ ಕೂರ್ಪಾಸಂಗಳಂ ತೊಟ್ಟು ತಾ-
 ನೇಳ್ವಿಪಂ ತನುಗೂಡಿ ಸಂಚರಿಸನಾ ಮೆಯ್ಯೂಡಿ ತನ್ನೊಳ್ಳುಮಂ ||
 ಕೇಳ್ವಿಪಂ ತನುಗೂಡಿ ತತ್ತನುಗೆ ಜೀವಂ ಪೇಸಿ ಸುಜ್ಞಾನದಿಂ |
 ಪ್ಪೋಳ್ವಿಪಂ ಶಿವನಾಗಿಯೇಂ ಚದುರನೋ! ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೦ ||
 ಬೂರಂ ವಾರಿಯೊಳ್ಳಿಯೊಳ್ಳುಮಂನಂಗೆಟ್ಟು ವಿವಿಯೊಳ್ಳುಳ್ಳು ದೂ-
 ಳ್ಳಾರೈಸಲ್ಲುಳಿಗಳಿಯೆಂದುರುಳ್ಳುಪ್ಪೊಲ್ಪುಮಂಗಳಂ ನಾಂದು ಮಂ-
 ಯ್ಪಾರಂದಾಳ್ಳುರೆ ಕರ್ಮವೊಯ್ದಡೆಗೆ ಸುತುತ್ಪಿಪ್ಪನಂತ್ಲದಾ-
 ನಾರೀ ಸಂಸೃತಿಯಾರೊ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾನಂ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೧ ||

ದಿಂದ, ರಥವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವವನಂತೆ, ಸಂಚಾರಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ;
 ಮದ್ದಳೆಬಾರಿಸುವವನಂತೆ, ಏನು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಾನೋ; ವೇಷಧಾರಿಯ
 ಹಾಗೆ ಬಿಸಾಡುವನು; ಏನು ಸಮರ್ಥನೋ! ಅತ್ಮನು ಅಚೇತನವಾದ
 ಶರೀರದಿಂದ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆಂದು
 ಭಾವವು || ೯ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಜೀವನು ಶರೀರವೆಂಬ ಹಸಿಯ
 ದಾದ ಚರ್ಮದ ಕವಚಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವನು; ತಾನು ಶರೀರದೊ
 ಡಗೂಡಿ ಎದ್ದಿರುವನು; ಆ ಶರೀರದೊಡಗೂಡಿ ಸಂಚಾರಮಾಡುವನು;
 ಶರೀರದೊಡಗೂಡಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಕೇಳಿರುವನು; ಆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಜಾಗು
 ಪ್ಪೆಪಟ್ಟು ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು; ಏನು
 ಸಮರ್ಥನೋ! || ೧೦ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಬೂರುಗದ ಹತ್ತಿಯೊ
 ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಅದರ ಹಾರಾಟವು ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ ಭೂಮಿ
 ಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಧೂಳಿಯು ಹೇರಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಸುಳಿಗಳಿಯಿಂದ ಉರುಳುವ
 ಹಾಗೆ, ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನೆನೆದು ಶರೀರಭಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕರ್ಮವು ತೆಗೆದು

ತನುವೇ ಸ್ವಾತಿಕಪಾತ್ರೆಯಿಂದ್ರಿಯದ ಮೊತ್ತಂ ತಾನೆ ಸದ್ವರ್ತಿ ಜೀ-
 ವನವೇ ಜ್ಯೋತಿಯದರ್ಕೆ ಪಜ್ಜಳಿಸುವಾ ಸುಜ್ಞಾನವೇ ರಶ್ಮಿಯಿಂ ||
 ತಿನತುಂ ಕೂಡಿದೊಡೇನೊ ರಶ್ಮಿಯೊದವಿಂಗೇಂ ದೇವ! ನಿನ್ನೆನ್ನೆ ಚಿಂ-
 ತನೆಗಳೊಡೆ ಫುತಂಪೊಲೆಣ್ಣೆವೊಲಲಾ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೨ ||
 ತನುವೇಂ ತಾಮ್ರನಿವಾಸವೋ ಮಳಲ ಬೆಚ್ಚೊಳ್ಳೋಡಿ ಬೀಡಂ ವರಂ-
 ಳ್ಳನವೊಲ್ದಿರ್ಪವೊಲಿಂದೊ ನಾಳಿಯೊ ತೊಡಂಕೇಂ ನಾಳಿದೋ ಈಗಳೋ ||
 ಘನದೊಡ್ಡೆಂಬವೊಲೊಡ್ಡಿಯೊಡ್ಡೆ ಇವ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ಳೋಸವೇಕರ್ತವ್ಯೆ |
 * ನನೆದಿರ್ಜೀವನೆ ಮೇಲನೆಂದರುಖದೈ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೩ ||

ಕೊಂಡುಹೋದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆನು; ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಾನು ಯಾರು?
 ಈ ಸಂಸಾರವಾವುದೋ? ನಾನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವವನೇ || ೧೧ ||
 ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಶರೀರವೇ ಸ್ವಟಿಕಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ದೀಪದ
 ಪಾತ್ರೆಯು; ಸ್ವರ್ಶನ ರಸನ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಮೂಹವಾ
 ದರೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಬತ್ತಿಯು; ಪ್ರಾಣಧಾರಣವೇ ಆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಕಾಂತಿಯು;
 ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಆ ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನವೇ ಕಿರಣವು; ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟೊ ಸೇರಿದ
 ರೇನು ಪ್ರಯೋಜನವೋ! ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಬೆಳಕುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೇನು ಬೇಕಾ
 ಗಿದೆ? ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ವಿಷಯಕವಾದ ನನ್ನ ಚಿಂತನೆಗಳು
 ತಪ್ಪದ ಹಾಗೂ ಎಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲವೆ? || ೧೨ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವ
 ರನೆ! "ಜೀವಾತ್ಮನೆ! ಶರೀರವೇನು ತಾಮ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮನೆಯೋ?
 ಮರಳಿನ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ತೋಡಿ ಹುಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ಪ್ರೀತಿಸಿರುವ
 ಹಾಗೆ, ಈ ಶರೀರಕ್ಕಪಾಯವು ಈ ಹೊತ್ತೋ ನಾಳಿಯೋ ನಾಳಿದೋ
 ಈಗಲೋ; ಮೇಘದ ಸೇರುವಿಕೆಯ ಹಾಗೆ ಸೇರಿಸೇರಿ ನಾಶವಾಗುವ
 ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವುದಪಾಯವು; ಏತಕ್ಕಿರುವೆ? ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಚಿಂತಿಸು
 ತ್ತಿರು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ || ೧೩ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಊಟಮಾಡುವ
 ಆಹಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು, ಹತ್ತಲ್ಪಡುವ ಕುದುರೆಯು ಬೆಚ್ಚಲು, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ

ಉಂಬೂಟಂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಯೇರುವ ಹಯಂ ಬೆಚ್ಚಲೈ ನೀರೂಗ್ಗಿನೋ-
 ಳ್ತುಂಬಲ್ಪೋಗುತೆ ಮುಗ್ಗಿಯುಂ ಮರಣಮಕ್ಕುಂ ಜೀವಕೀ ದೇಹವೆ ||
 ಪ್ಪಂಬಾಲ್ಪಪ್ಪದು ಲಾಭವೀ ಕಿಡುವ ಮೆಯ್ಯಂ ಕೊಟ್ಟು ನಿತ್ಯತ್ವವಾ
 ದಿಂಬಂ ಧರ್ಮದೆ ಕೊಂಬವಂ ಚದುರನ್ನೆ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೪ ||
 ಪುಲುವೀಡೊಳ್ಳಲವುಂ ಪಗಲ್ಪರದನಿದಾರದಾಯಮಂ ಪೆತ್ತು ಬಾ-
 ಳ್ಳೆಲೆಯುಳ್ಳೊಂದೆಡೆಗೆಯ್ದಿ ಲಾ ನೆಲೆಯವನೋವಂತೆ ಪಾಳೆಯ್ಯೊಕ್ಕ- ||
 ದೊಳವಿಂ ಪುಣ್ಯಮನೀ ಮನಂ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಾ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೋ-
 ಗಲೊಡಂ ನೋವರವಂಗೊ ನೋವು ತವಗೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೧೫ ||

ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ನಡೆಯುತ್ತ ಎಡವಿದರೂ ಸಾವು ಪ್ರಾಪ್ತ
 ವಾಗುತ್ತದೆ; ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೇ ಶರೀರವು ಬಾಳಿದಷ್ಟು ಅದು ಲಾಭವು;
 ಈ ನಾಶವಾಗುವ ಶರೀರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ
 ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಜಾಣನು. ಅನಿತ್ಯವಾದ
 ಶರೀರವೆಂಬ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ನಿತ್ಯವಾದ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪದಾರ್ಥ
 ವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವವನು ಚದುರನೆಂದಭಿಪ್ರಾಯವು || ೧೪ ||
 ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ವರ್ತಕನು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ವಾಸ
 ವಾಗಿದ್ದು ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವುಳ್ಳ
 ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಆ ಸಣ್ಣ ಮನೆಯ ಜನರು ದುಃಖಪಡುವ
 ಹಾಗೆ, ಈ ಮನವು - ಆತ್ಮನು ಹಾಳಾಗುವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ
 ಹೋದರೂ ಅವನ ಬಂಧುಗಳು ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ; ಆ ದುಃಖವು
 ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೋ? ತಮಗೋ? ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನು
 ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಲಾಭವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಬೇರೊಂದು
 ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಆ ಮನೆಯವರು ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಬಾಡಿಗೆ
 ಹೋಯಿತೆಂದು ದುಃಖಪಡುವುದು ಹೇಗೆ ತಮಗೋಸ್ಕರವೋ ಹಾಗೆಯೇ

ದಾನಕ್ಕಿಲ್ಲ ತಪಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲ ಮರಣಂಗಾಣ್ಣೆಂದು ನಿಮ್ಮತ್ತರ-
 ಧ್ಯಾನಕ್ಕೊಲ್ಲನೆನಿಪ್ಪವಂ ಮಡಿಯೆ ನೋಯುತ್ತಕ್ಕುದಿಪ್ಪಾದಿಗಳ್ ||
 ದಾನಂ ಗೆಯ್ದು ತಪಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ದು ಮರಣಂಗಾಣ್ಣೆಂದು ನಿಮ್ಮತ್ತರ-
 ಧ್ಯಾನಂ ಗೆಯ್ದು ಲಿದಂಗೆ ಶೋಕಪರದೇಂ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೧೬||
 ಸಾವಿಂಗಂಜಲದೇಕೆ ಸಾವು ಪೆರತೇ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ಳಿದರ್ಗಂಜಲಾ |
 ಸಾವೆಂ ಮಾಣ್ಣು ಮೆ ಕಾವರಂಜಿಯೆಕುಟಾ ! ಈ ಜೀವನೇನೆಂದುವು ||
 ಸಾವಂ ಕಂಡವನಲ್ಲವೇ ಮರಣವಾಗಲ್ಪುದದೇಂ ಪುಟ್ಟಿನೇ !
 ನೀವನೊಳ್ಳಿಲೆ ಸಾವುದುಂ ಸುಖವಲ್ಯೆ ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೧೭||

ಜೀವಾತ್ಮನು ಶರೀರದಲ್ಲಿದ್ದು ಪುಣ್ಯವೆಂಬ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವನ ಬಂಧುಗಳು ದುಃಖಪಡುವುದು ತಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಬಂದಿತೆಂದಲ್ಲದೆ ಆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೋಸ್ಕರವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು ||೧೫|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ದಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವು, ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಕ್ಷರಗಳ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮನುಷ್ಯನು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಮಿತ್ರರು ಮೊದಲಾದವರು ದುಃಖಪಡತಕ್ಕದು. ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸತ್ತನೆಂದು ಪಾಪಿಷ್ಠನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅವನ ಮಿತ್ರಾದಿಗಳು ದುಃಖಪಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರೆಯೆಂದಂ ಭಾವವು. ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮುಂದಿರಿದು, ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಕ್ಷರಗಳ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತ್ತವನಿಗೆ ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ, ಅದೇನು? ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡವನ ಮರಣಕ್ಕೆ ದುಃಖಪಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು ||೧೬|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಮರಣಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುವುದೇತಕ್ಕಿ? ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರಿಗೆ ಮರಣವು ಬೇರೆಯೆ? ಭಯಪಟ್ಟರೆ ಆ ಮರಣವೇನು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು? ರಕ್ಷಿಸುವವರಿರುವರ? ಆಯ್ಯೋ! ಈ ಜೀವನೇನು ಮರಣವನ್ನೆಂದೂ ನೋಡಿದವನಲ್ಲವೆ?

ಪ್ರಾಣಂ ಮಾನವಜನ್ಮಮಂ ಪಡೆದ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ಳಿಚ್ಚೆಲುಂ ಪಂಚಕ-
 ಲ್ಯಾಣಂ ಪಂಚಗುರುಸ್ತವಂ ಪರಮತಾಸ್ತಂ ಮೋಕ್ಷಸಂಧಾನತಿ ||
 ತ್ತ್ರಾಣಂ ಚಿತ್ತಿನ ರತ್ನ ಮೂರಿವನಲಂಪಿಂ ಚಿಂತನಂ ಗೆಯ್ದಿನೇ |
 ಜಾಣಂ ಮತ್ತಿನ ಚಿಂತಕರ್ಮಕರೈ ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೧೮ ||
 ಧನಮಂ ಧಾನ್ಯಮನೂಟಮಂ ವನಿತೆಯಂ ಬಂಗಾರಮಂ ವಸ್ತ್ರವಾ-
 ಹನರಾಜ್ಯಾದಿಗಳಂ ಸದಾ ಬಯಸುವೀ ಭ್ರಾಂತಾತ್ಮರಾ ಪಾಟಿಯೊಳ್ ||
 ಜನರಂ ಸಿದ್ಧ ರನಾರ್ಯವರ್ಯರನುಪಾಧ್ಯಾಯರ್ಕಳಂ ಸಾಧುಪಾ-
 ವನರಂ ಚಿಂತಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಗೇಕೊದಗರೋ ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೧೯ ||

ಮರಣವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಅದೇನು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆ? ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದರೆ ಸಂಯುವುದೂ ಸುಖವಲ್ಲವೆ? || ೧೬ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಗರ್ಭಾವತರಣ, ಜನ್ಮಾಭಿಷೇಕ, ಪರಿನಿಷ್ಕರ್ಮಣ, ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ವಾಣ ಈ ಐದು ಕಲ್ಯಾಣಗಳು, ಅರಹಂತ, ಸಿದ್ಧ, ಆಚಾರ್ಯ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಸರ್ವಸಾಧು ಈ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಸ್ತೋತ್ರವು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವು, ಮೋಕ್ಷವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪರಕ್ಷಣೆಯು, ಆತ್ಮನ ಸಮ್ಯಕ್ದರ್ಶನಜ್ಞಾನಚಾರಿತ್ರಗಳೆಂಬ ಮೂರು ರತ್ನಗಳು, ಇವು ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಣಗಳು; ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಚಿಂತಿಸುವವನೇ ಚಿದರನು; ಬೇರೆ ವಿಷಯದ ಚಿಂತನೆಯುಳ್ಳವರು ಹುಚ್ಚರು || ೧೮ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಈ ಭ್ರಾಂತರಾದ ಆತ್ಮರು ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಊಟವನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ ಬಂಗಾರವನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರವಾಹನ ರಾಜ್ಯ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಚ್ಛಿಸುವಂತೆ, ಪವಿತ್ರರಾದ ಜಿನೇಶ್ವರರನ್ನೂ ಸಿದ್ಧರನ್ನೂ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನೂ ಸಾಧುಗಳನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸಿ ಏಕೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ! || ೧೯ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧನವಧೂರಾಜ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಪಡೆದತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಪೂರ್ವದೊಳ್ ನವಧೂರಾಜ್ಯಾದಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಮಂ |
 ಪಡೆದೆಂ ತನ್ಮಮಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದನೀ ಸಂಸಾರಸಂವೃದ್ಧಿಯಂ |
 ಪಡೆದತ್ತಿಲ್ಲ ನಿಜಾತ್ಮತತ್ವ ರುಚಿಯಂ ತದ್ವಿದ್ಯೇಧಚಾರಿತ್ರಮಂ
 ಪಡೆದಂದಾಗಳೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆಯೆನೇ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೦ ||
 ಒರಗಿದಂ ಕನಸಿಂದ ದುಃಖಿಸುಖಿದೊಳ್ಬಾಳ್ವಂ ತಾನೆಳ್ಳು ಕ
 ಕ್ಷೆ ರದಾಗಳ್ಳಯಲಪ್ಪವೊಲ್ಕ ರಕತಿಯೊಪ್ಪ ತ್ಯದೇವತ್ವದೊಳ್ ||
 ತರಿಸಂದೊಪ್ಪವ ಬಾಳ್ಕೆಯೊ ಬಯಲಬಾಳಂ ನಟ್ಟಿ ನಿತ್ಯತ್ವಮಂ
 ಮರವಂತೇಕೆಯೊ ನಿಮ್ಮನಾಂ ಮರೆದನೋ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! || ೨೧ ||
 ಇಂದಾನಾದವನೇ ಸಮಂತು ಬರಿಸಂ ನೂರೊಂದಹಂ ಕೋಟಿಯಂ |
 ಹಿಂದತ್ತಲನೇಕಕೋಟಿಯುಗದಿಂದತ್ತಲಂಭೋಧಿಯಂ ||
 ಬಂದತ್ತಲನಾದಿಕಾಲದಿನಂತಾಕಾರದಿಂದ ತಿರ್ರೆನಲ್ |
 ಬಂದೆ ನೊಂದೆನನಾಥಂಭು ! ಸಲಹೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೨ ||

ಈಗಲೂ ಆ ಧನವಧೂರಾಜ್ಯಾದಿ ವೈಭವವನ್ನು ಪಡೆದನು; ಆ ಧನವಧೂರಾಜ್ಯಾದಿ ವೈಭವದ ಮಮಕಾರದಿಂದ ಈ ಸಂಸಾರದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು; ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನಾತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ನಂಬುಗೆಯನ್ನೂ ಆತ್ಮಲೀನತೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲವು; ಆ ಸಮೃದ್ಧಿಶರಣಜ್ಞಾನಚಾರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗಲೇ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರನೋ? ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದುವೆನೆಂದಭಿಪ್ರಾಯವು || ೨೦ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಮಲಗಿದ್ದವನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದುಃಖಿಸುಖಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳುವಂತೆ ತೋರಿದುದು ತಾನೆದ್ದು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ, ನರಕತಿಯೊಪ್ಪನುಷ್ಕದೇವಪರ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆದಾಡಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಜೀವನದ ಈ ನಾಶಶೀಲವಾದ ಬಾಳುವಿಕೆಯನ್ನೂ ನಂಬಿ ಆತ್ಮನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೇತಕ್ಕಿ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟೆನೋ! || ೨೧ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಈಗ ನಾನಾಗಿರುವವನೇ ಹಾಗೆಯೇ ನೂರು ಹತ್ತು ವರ್ಷವೋ ಕೋಟಿವರ್ಷವೋ ಹಿಂದೆ ಅತ್ತತ್ತ ಅನೇಕಕೋಟಿಯುಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ

ನಾನಾಗರ್ಭದಿ ಪುಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟಿ ಪೊರಮಟ್ಟಿಂ ರೂಪುಜೋಹಂಗಳಂ |
 ನಾನಾಭಾವದೆ ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ನಡೆದೆಂ ಮೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿ ದೂಟಂಗಳಂ ||
 ನಾನಾಭೇದದೊಳುಂಡುಮುಂಡು ತಡೆದೆಂ ಚಿಃ ಸಾಲದೇ ಕಂಡುಮಿಂ-
 ತನೆಯ್ಯಾ! ತಳುಮಾಳ್ವರೇ? ಕರುಣಿಸಾ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೩ ||
 ಅಯ್ಯೋ! ಕುತ್ಸಿತಯೋನಿಯೊಳ್ಳು ಸುಳ್ಳುದೆತ್ತಾನೆತ್ತ ಚಿಃ ನಾರುಮೇ |
 ಮೆಯ್ಯಿತ್ತೆನ್ನಯ ನಿರ್ಮಲಪ್ರಕೃತಿಯೆತ್ತೀ ದೇಹಜವ್ಯಾಧಿಯಂ ||
 ಪುಯ್ಯಿಲ್ಲೆತ್ತಿಹುದೆತ್ತಲೆನ್ನ ನಿಜವೆತ್ತೊಯ್ದೆನ್ನ ನಿಮ್ಮತ್ತದ-
 ಮ್ಪಯ್ಯಾ ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸಾ ತಳುವಿದೇಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೪ ||

ಸಾಗರವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅನೇಕವಾದ ಆಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ತಿರ್ರೆಂದು ತಿರುಗಿ ಬಂದೆನು; ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬಂಧುವಾಗಿರುವವನೆ! ಕಾಪಾಡು!! || ೨೨ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಟೆನು; ಆಕಾರಗಳನ್ನೂ ವೇಷಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಧರಿಸಿ ಧರಿಸಿ ವರ್ತಿಸಿದೆನು; ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಆಹಾರಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ತಿಂದು ತಿಂದು ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟೆನು; ಛೇ ಸಾಲದೇ? ಏನೆಯ್ಯಾ ಹೀಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಸಾವಕಾಶಮಾಡುವರೇ? ಕೃಪೆಮಾಡು! || ೨೩ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಆಕಟಾ!! ನಿಂದ್ಯವಾದ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಲ್ಲಿ? ನಾನೆಲ್ಲಿ? ಛೇ ದುರ್ಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ಶರೀರವೆಲ್ಲಿ? ನನ್ನ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ವಭಾವವೆಲ್ಲಿ? ಈ ಶರೀರದಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ರೋಗದಿಂದ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೆಲ್ಲಿ? ನನ್ನ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಸ್ವರೂಪವೆಲ್ಲಿ? ಧರ್ಮದೊಡೆಯನೆ! ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮಕಡೆಗೆದಿಸಿ ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು; ಇದೇಕೆ ಸಾವಕಾಶವು? || ೨೪ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಬಡತನವು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಶತ್ರುಗಳು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ತಾನು ಭಯಪಟ್ಟಾಗಲೂ, ಉಪಶಮನ ಮಾಡಲು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾದ ರೋಗಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾಗಲೂ

ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ಕವಿದಂದು ಪಾಯ್ವು ಪಗೆಗಲ್ಮಾಸಂಕೆಗೊಂಡಂದು ದು-
ವಾರವ್ಯಾಧಿಗಳೊತ್ತಿದಂದು ಮನದೊಳ್ ನಿರ್ವೇಗಮಕ್ಕುಂ ಬಳಿ-
ಕ್ಯಾರೋಗಂ ಕಳೆದಂದು ವೈರಿ ಲಯವಾದಂದರ್ಥವಾದುದೀಂ |
ವೈರಾಗ್ಯಂ ತಲೆದೋರದಂದಿಸುವುದೋ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೫ ||
ಮಯ್ಯೊಳ್ತೊರಿದ ರೋಗದಿಂ ಮನಕೆ ಬಂದಾಯಾಸದಿಂ ಭೀತಿವ-
ಟ್ಟಯ್ಯೋ ! ಎಂದೊಡೆ ಸಿದ್ಧಿಯೇಂ ಜನಕನಂ ತಾಯಂ ಪಲಂಬುಲ್ಕದೇ-
ಗೆಯ್ಯಲ್ಮಾಪರೋ ತಾವುಮುಳ್ಳಿಸುವಕೊಡೆಂದೊಡಾ ಜಿಹ್ವೆಯೆ-
ಮ್ಮಯ್ಯಾ ! ಸಿದ್ಧ ಜನೇಶ ಎಂದೊಡೆ ಸುಖಿಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೬ ||
ತಾಯಂ ತಂದೆಯನಾಸೆವಟ್ಟುಕತೆ ಸಾವಂ ಸತ್ತು ಬೇರನ್ನರಾ |
ಕಾಯಂಬೊಕ್ಕೊಗೆವಂ ಬಳಿಕ್ಕವರುಮಂ ತಾಯ್ತಂದೆಯೆಂದಪ್ಪಿಕೊಂ-
ಡಾ ಯೆಂದಾಡುವನಿತ್ತಲಂದು ಪಡೆದರ್ಗಿಚ್ಚೈಸನಾತ್ತಂಗಿದೇಂ |
ಮಾಯಾಮೋಹವೊ ಪೇಳ್ವುದೇನನಕಟಾ ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೭ ||

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ಆಮೇಲೆ ಆ ವ್ಯಾಧಿಯು ಪರಿಹಾರ
ವಾದಾಗ, ಶತ್ರುವು ನಾಶವಾದಾಗ, ದ್ರವ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಈ ವೈರಾಗ್ಯವು
ಅಂಕುರಿಸದೆ ಏನು ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೋ ! || ೨೫ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ !
ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ
ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಭಯಪಟ್ಟು ಆಯ್ಕೊ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವರೂಪಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಯಾಗುವುದೇನು? ತಂದೆಯನ್ನೂ ತಾಯನ್ನೂ ಹಂಬಲಿಸಿದರೆ ಅದೇನು
ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರೋ; ತಾವು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖಪಡು
ತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ನಾಲಗೆಯು “ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯನಾವ ಸಿದ್ಧ
ಪರವೇಷ್ಟಿಯೇ ! ಜಿನೇಶ್ವರನೆ!!” ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸುಖವುಂಟಾಗು
ವುದು || ೨೬ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ ! ತಾನು ಸಾಯುವಾಗ ತಾಯನ್ನೂ
ತಂದೆಯನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸಿ ರೋದನ ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ; ಇತ್ತು ಬೇರೆ
ಯವರಲ್ಲಿ ಶರೀರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹುಟ್ಟುವನು; ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನೂ
ಜನನೀಜನಕರೆಂದು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಆಯೆಂದು ವಿನೋದಿಸುವನು; ಈಕಡೆ

ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಮಕ್ಕಳನೆಂತಗಲ್ಲೆನ್ನಿವರ್ಗಾರುಂಟೆಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟು ಕ
ಣ್ಣಾಯಂ ಬಿಟ್ಟಳವಂ ಬಳಿಕ್ಕುದಯಿಪಂ ತಾನತ್ತ ಬೇರನ್ನರೋಳ್ ||
ಪ್ರಾಯಂದಾಳ್ವ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಸುತರಂ ಮುದ್ದಾಡುವಂ ಮುನ್ನಿನಾ |
ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಮಕ್ಕಳನಾಗಲೇಕೆ ನೆನೆಯಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೮ ||
ಆರಾರಲ್ಲದ ಗರ್ಭದೊಳ್ಳಳಿಯನಾರಾರೊಂದು ಮೂತ್ರಾಧ್ಯದೊಳ್ |
ಬಾರಂ ಬಂದುರೆ ಬಂಧುಗಳ್ಳಿತ್ತಳೆಂದೆನ್ನಂಗಳನೀಕಮೆಂ-
ದಾರಾರಂಜಲನುಣ್ಣ ನಾತ್ಮಜರೆನುತ್ತಾರಾರ ದುರ್ಗಂಧದಿಂ |
ಚಾರಿತ್ರಂಗಿದನಾತ್ಮನೇಂ ಭ್ರಮಿತನೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೨೯ ||

ಮೊದಲಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೂ ಪಡೆದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಿಪಡುವುದಿ
ಲ್ಲವು. ಆತ್ಮನಿಗಿದೇನು ಮಾಯೆಯಿಂದಂಟಾದ ಭ್ರಮೆಯೋ! ಆಯ್ಕೊ!
ಏನು ಹೇಳುವುದು? || ೨೭ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ ! ಆತ್ಮನು “ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ
ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಇವರಿಗೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?” ಎಂದು
ದುಃಖಪಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಬಾಯನ್ನೂ ತೆರೆದು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ; ತರು
ವಾಯ ಅತ್ತಕಡೆ ತಾನು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ; ಯೌವನವನ್ನ
ಹೊಂದಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ; ಮೊದಲಿನ
ಆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಆಗೇಕೆ ಸ್ಮರಿಸುವುದಿಲ್ಲ? || ೨೮ || ರತ್ನಾಕರಾ
ಧೀಶ್ವರನೆ ! ಆತ್ಮನು ಯಾರ ಯಾರ ನೀಚವಾದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದು
ವುದಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ಮೂತ್ರಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ಆ ಮೂತ್ರ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು “ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು, ನನ್ನ ಜನಕರೂ, ನನ್ನ
ಪತ್ತಿಯರ ಗುಂಪು” ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಯಾರ ಯಾರ ಎಂಜಲನ್ನೂ
ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ? “ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು” ಎಂದು ಯಾರ ಯಾರ ದುರ್ಗಂಧ
ದಿಂದ ತನ್ನ ಆಚರಣೆಯನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ? ಆತ್ಮನೇಕೆ ಭ್ರಮೆ
ಗೊಂಡಿರುವನೋ ! || ೨೯ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ ! ಜೀವನು ತಾನು ವಂಶ
ವನ್ನೂ ಗೋತ್ರವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಬಿರಂದನ್ನೂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು

ಕುಲಮಂ ಗೋತ್ರಮನುರ್ವಿಯಂ ಬಿರುದುಮಂ ಪಕ್ಷೀಕರಂಗೊಂಡು ತಾ-
 ನೊಲಿವಂ ತನ್ನವೆನುತ್ತೆ ಲೋಗರವೆನುತ್ತಂ ನಿಂದಿಪಂ ಜೀವನಂ - ||
 ಡಲೆದೆಂಬತ್ತರ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಭವದೊಳ್ಳಂದಲ್ಲಿ ತಾನಾವುದ-
 ಕೊಲಿವಂ ನಿಂದಿಪನಾವುದಂ ನಿರವಿಸಾ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೦||
 ಎಲೆಲೇ ಉಳ್ಳುದನಾಡೆ ಕೊಳ್ಳಿಗೊಳುವನೋಡಂಬ ನಾಳ್ಕಾ ತಿದೇಂ |
 ಸಲೆ ಸತ್ಯಂ ಬಹುಯೋನಿಯೊಳ್ಳುವು ತಾಯುಂ ತಂದೆಯೊಳ್ಳುಟ್ಟಿದಾ ||
 ಮಲಶಕ್ಲಂಗಳೊಳಾಳ್ಳು ಬಾಳ್ಳು ಮನಮನ್ಯರೊಂದು ಬೈವಲ್ಲಿ ತಾಂ |
 ಪಲರ್ಗಂ ಪುಟ್ಟಿದೆಯೊಂದೊಡೇಂ ಕುಂದಿವರೋ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೧||
 ಬಾಹ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿಯನಾದೊಡಂ ಕುಲಬಲಸ್ಥಾನಾದಿಪಕ್ಷಂ ಮನಃ-
 ಸಹ್ಯಂ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಮಾತ್ಮವಕುಲಂ ನಿರ್ಗೋತ್ರಿ ನಿರ್ನಾಮಿ ನಿ - ||
 ರ್ಗು ಹ್ಯೋದ್ವ್ಯುತನನಗನಚ್ಯುತನನಾದ್ಯಂ ಸಿದ್ಧನೆಂದೆಂಬುದೇ |
 ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತಪ್ಪರಿಭಾವಮೇ ಭವಹರಂ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೨||

“ಇವು ತನ್ನವು” ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ; ಬೇರೆಯವರ ವಂಶ ಗೋತ್ರ
 ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ “ಇವು ಬೇರೆಯವರವು” ಎಂದು ದೂಷಿ
 ಸುತ್ತಾನೆ; ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖವಿಪಟ್ಟು ಬಂದು, ಆ
 ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಪಡುತ್ತಾನೆ? ಯಾವುದನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆ?
 ನಿರೂಪಿಸು ||೩೦|| ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! “ಎಲೆ ಎಲೆ! ಉಳ್ಳುದನ್ನಾಡಿ
 ದರೆ ಕೊಳ್ಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ-ನೋಡು” ಎಂಬೀ ನಾಣ್ಯದಿಯು
 ಏನು ಸತ್ಯವಾದುದೋ! ಅನೇಕ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಾಯಿತಂದೆಗಳಲ್ಲಿ
 ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ಮಲವೀರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ ಬಂದಿರುವಾಗ
 ಬೇರೆಯವರು ತನ್ನಿಂದ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬೈವಾಗ ತಾನು ಹಲವರಿಗೆ
 ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಕುಡಿಯುವರೋ! ||೩೧|| ರತ್ನಾ ಕರಾ
 ಧೀಶ್ವರನೆ! ವ್ಯವಹಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ “ಆತ್ಮನಿಗೆ ವಂಶ, ಬಲ, ಸ್ಥಾನ
 ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯು” ಎಂಬುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಹ್ಯವಾಗಿದ
 ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಲಾದರೋ “ಆತ್ಮನು ಕುಲವಿಲ್ಲದವನು.

ಪಕ್ಷ್ಯಂಗೊಂಡೊಡೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಜೀವಹಿತಮುಳ್ಳುಚಾರಮುಳ್ಳುಗ್ರದೊಳ್ |
 ಮೋಕ್ಷಕ್ಷೈದಿಸಲಾರ್ಪ ಸತ್ಕುಲಸುಧರ್ಮಶ್ರೀಯನಂತಲ್ಲದು-||
 ದ್ವಕ್ಷದ್ವೇಷದ ಕೊಲ್ವ ಕುತ್ಸಿತದ ಬೀಲಂ ತಳ್ಳು ಸಾದಾರ್ತೃರಂ |
 ಭಿಕ್ಷ್ಯಂಗೈಯ್ಯವನಾತ್ಮನೇಕೆ ಓಡಿವಂ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೩||
 ಒಂದೊಂದಾತ್ಮನೆ ಶುದ್ಧದಿಂ ತ್ರಿಜಗದಾಪೂರ್ಣಾಕೃತಂಗಳ್ಳಿಗ-
 ದ್ವಂದ್ವೋತ್ಕಂಠಿತಶಕ್ತಿಗಳ್ಳಿ ರರ್ಗಶಕ್ಯಂಗಳ್ಳಿ ಗತ್ಯರ್ಥಗಳ್ಳಿ ||
 ತಂದಿಂತಲ್ಲವನಾರ್ಥಜೀವದೊಡಲೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಪೆಣ್ಣುಶ್ವಮಾ-
 ಳಿಂದೇಂ ಮಾಗುಮೋ ಪಾಪಪುಣ್ಯಯುಗಳಂ ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ||೩೪||

ಗೋತ್ರರಹಿತನು. ಹೆಸರಿಲ್ಲದವನು, ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ಶರೀರ
 ರಹಿತನು, ಆದಿಯಿಲ್ಲದವನು, ಸಿದ್ಧಸ್ವರೂಪನು” ಹೀಗೆಂಬುದೇ ಪರಿಗ್ರಹಿ
 ಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು; ಆದನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸುವುದೇ ಭವನಾಶ
 ಕವು ||೩೨|| ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಆತ್ಮನು ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಹಿತವುಳ್ಳುದೂ
 ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳುದೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ
 ಥವೂ ಆದ ಸತ್ಕುಲವನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ
 ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲಿ; ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ
 ದಿಂದಲೂ ದ್ವೇಷದಿಂದಲೂ ಹಿಂಸಿಸುವ ದುಷ್ಟಾಚರಣೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿ
 ಯಾಚಿಸುವವನೇಕೆ ಜೀವಹಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವನು?
 ||೩೩|| ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಶುದ್ಧ ನಿಶ್ಚಯನಯದಿಂದೊಚ್ಚಿಬ್ಬಾತ್ಮನೇ
 ಮೂರಂ ಲೋಕವನ್ನೂ ತುಂಬುವ ಆಕಾರವುಳ್ಳವನು, ಲೋಕಗಳನ್ನು
 ಕುಂಠಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಜಯಿಸಲಶಕ್ತನು, ಲೋಕದ
 ಕರ್ತನು; ಈ ಆತ್ಮರನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳು ತಂದು ಹಸಿತೋಗಲಿನ
 ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಗಿಸಿ “ಅನೆ, ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆ, ಆಳು” ಎಂಬುದಾಗಿ
 ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೋ! ||೩೪|| ರತ್ನಾ ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಪಾಪವು ಜೀವನನ್ನು
 ನರಕಭೂಮಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು; ಪುಣ್ಯವು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ

ಪಾಪಂ ನಾರಕಭೂಮಿಗೊಯ್ದದಸುವಂ ಪುಣ್ಯಂ ದಿವಕ್ಕೊಯ್ದುದಾ |
 ಪಾಪಂ ಪುಣ್ಯಮಿಪೊಂದುಗೂಡಿದೊಡೆ ತಿಯಣ್ಣತ್ಯರ್ಜನಂಗಳೊಳ್ ||
 ರೂಪಂ ಮಾಳ್ಕುಮಿವೆಲ್ಲಮಧ್ರುಮಮಿವೇ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾವಿಗೊಡಲ್ |
 ಪಾಪಂ ಪುಣ್ಯಮಿವಾತ್ಮಬಾಹ್ಯಕವಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೫||
 ಸುಕೃತಂ ದುಷ್ಕೃತಮುಂ ಸಮಾನವದನನ್ನೆರೆಚ್ಚರೇಕೆಂದೊಡಾ |
 ಸುಕೃತಂ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನಲ್ಪತ್ತೊವ್ಯಮೇಂ ನಿತ್ಯವೋ ||
 ವಿಕೃತಂಗೆಂಡಳವಂದಳಲ್ಲನಿಸದೋ ಸ್ವಪ್ನದಂಚೊಲೇಂ ಮಾಂಜದೋ |
 ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ನೂಂಕದೋ ಪಿರಿದವೇಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೬||
 ದುರಿತಂ ತೀರ್ದೊಡೆ ಪುಣ್ಯದೊಳ್ಳಿಲುಮನಾ ಪುಣ್ಯಂ ಕರಂ ತೀರ್ದೊಡಾ |
 ದುರಿತಂಚೊದರ್ವನಿತ್ತಲತ್ತಲೆಡೆಯಾಟಂ ಕುಂದದಾತ್ಮಂಗಿವಂ ||
 ಸರಿಗಂಡಾತ್ಮವಿಚಾರವೊಂದರೊಳೆ ನಿಂದಾನಂದಿಸುತಿರ್ಪನೇ |
 ಸ್ಥಿರನಕ್ಕುಂ ಸುಖಿಯುಕ್ಕುಮಕ್ಕಯನಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೩೭||

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ; ಆ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೆರಡೂ ಸೇರಿದರೆ
 ತಿಯರ್ಗ್ಗನ್ನೆದ್ದಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ರೂಪವನ್ನಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ;
 ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅನಿತ್ಯವಾದುವು; ಈ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೇ ಜನನವರಣಗಳಿಗೆ
 ಕಾರಣಗಳು ; ಇವು ಆತ್ಮಬಾಹ್ಯಗಳಲ್ಲವೇ? ||೩೫|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ!
 ಪುಣ್ಯವೂ ಪಾಪವೂ ಸಮಾನವಾದುವುಗಳು ; ಆ ಮಾತನ್ನು ಬೇರೆಯೆವರ
 ಮೆಚ್ಚರು. ಏಕೆಂದರೆ—ಆ ಪುಣ್ಯವು ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿ
 ದರೆ ಆ ಸುಖವೇನು ನಿತ್ಯವೋ? ವಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಯುವಾಗ
 ದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಆ ಸ್ವರ್ಗಸುಖವೇನು ನಾಶ
 ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ತಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ?
 ಅಹುದಾದರೆ ಅದೇನು ದೊಡ್ಡದು? ||೩೬|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಆತ್ಮನು
 ತನ್ನ ಪಾಪವು ತೀರಿದರೆ ಪುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು; ಆ ಪುಣ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ
 ವಾಗಿ ಮುಗಿದುಹೋದರೆ ಆ ಪಾಪವನ್ನು ಹೊಂದುವನು ; ಆತ್ಮನಿಗೆ
 ಈಕಡೆ ಆಕಡೆ ತಿರುಗಾಟವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲವು; ಈ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳನ್ನೆ

ಬಗೆಯೆಲ್ಲುಷ್ಕೃತವೊರೆ ತಾಂ ಶುಭದಮಾತ್ಮಂಗೆಕೆನಲ್ಪುಣ್ಯವು-
 ದ್ದಿಗೆ ತಾಂ ಮುಂದನುಬಂಧಮಾದ ಕತದಿಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸುಪುಣ್ಯಾನುಬಂ- ||
 ಧಿಗೆ ಬಂದಂದದುವುಂ ಶುಭಂ ಸುಕೃತಮುಂ ಪಾಪಾನುಬಂಧಕ್ಕೆ ಮುಂ-
 ಪುಗೆ ಪಾಪಕ್ಕನುಬಂಧಿಪಾಪಮತುಭಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೩೮ ||
 ಅದು ತಾನೆಂತೆನೆ ಮುನ್ನ ಗೆಯ್ದ ದುರಿತಂ ದಾರಿವ್ರದೊಳ್ಳೊಡಂ |
 ಸದಯಾಮೂಲಮತಕ್ಕೆ ಸಂದು ನಡೆವೆಂ ಮುಂದೆಯ್ದುವಂ ಪುಣ್ಯಸಂ- ||
 ಪದಮಂ ತಾಂ ಸುಕೃತಾನುಬಂಧಿದುರಿತಂ ತನ್ನಿರ್ಧನಂ ಮಿಥ್ಯಯೊ-
 ಳ್ಳುದಿಯುಲ್ತಾಂ ದುರಿತಾನುಬಂಧಿದುರಿತಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೩೯ ||

ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡು ಆತ್ಮವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಆನಂದಪಡುವವನೇ
 ಸ್ಥಿರನೂ ಸುಖಿಯೂ ನಾಶರಹಿತನೂ ಆಗುತ್ತಾನಲ್ಲವೆ? || ೩೭ || ರತ್ನಾ
 ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಪವು
 ಮುಂದೆ ಪುಣ್ಯದ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮ
 ನಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ; ಪುಣ್ಯವು ಪುಣ್ಯಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾ
 ದಾಗ ಅದೂ ಮಂಗಳಕರವು; ಪುಣ್ಯವೂ ಪಾಪಬಂಧಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರೆ
 ಅಮಂಗಳಕರವು; ಪಾಪಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಪಾಪವು ಅಮಂಗಳ
 ಕರವು || ೩೮ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ - ಪೂರ್ವಜನ್ಮ
 ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೂ ದಯಾಮೂಲಮತಕ್ಕೆ
 ಸೇರಿ ನಡೆಯುವವನು ಮುಂದೆ ತಾನು ಪುಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದುವನು;
 ಅದು ಸುಕೃತಾನುಬಂಧಿ ದುರಿತವು; ಆ ದರಿದ್ರನು ತಾನು ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದಲ್ಲಿ
 ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲದು ದುರಿತಾನುಬಂಧಿ ದುರಿತವು || ೩೯ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವ
 ರನೆ! ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯದಿಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದವನು ತಾನು ಉತ್ತಮವಾದ
 ದಯಾಮೂಲಮತದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅದು ಸುಕೃತಾನುಬಂಧಿ ಸುಕೃ
 ತವು; ಪುನಃ ಆ ಧನವಂತನು-ಗುಣಹೀನನಾಗಿ ಮಿಥ್ಯಾಮತದಲ್ಲಿ ನಡೆ
 ಯುತ್ತಾನೆ; ಅವನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನು; ಹೇಳು

ಪಡೆವಂ ಪೂರ್ವದ ಪುಣ್ಯದಿಂ ಸಿರಿಯನಾತಂ ಶ್ರೀದಯಾಮೂಲದೊ-
 ಳ್ಲಡೆವಂ ತಾಂ ಸುಕೃತಾನುಬಂಧಿಸುಕೃತಂ ಮತ್ತಾ ಧನಾಧ್ಯಂ ಗುಣಂ-
 ಗಿಡೆ ಮಿಥ್ಯಾಮತದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಪನವಂ ಮುಂದೆಯ್ಯುವಂ ದುಃಖಮಂ
 ನುಡಿಯಲ್ತಾಂ ದುರಿತಾನುಬಂಧಿಸುಕೃತಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೪೦ ||
 ಅಘಪುಣ್ಯಂಗಳನಿಷ್ಠಮೆಂದು ಬಳಕಂ ಲೇಸೆಂದೆನೇಕೆಂದೊಡಂ-
 ಗಘಟೆಂದೊಕ್ಕ ಮನಂ ಸುಧರ್ಮಕೆ ಪುಗಲುನ್ನಾದ ಪಾಪಂ ಕ್ರಮಂ ||
 ಲಘುವಕ್ಕುಂ ಸುಕೃತಂ ಕ್ರಮಂಬಿಡಿದು ಭೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂ ತೀರ್ದು ಮೂ-
 ತಿಫಠನೆಯೊಲ್ಲಯಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆಗುಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೪೧ ||
 ಪಡಿಯೇಂ ಜೀವದಯಾಮತಂ ಪರಮಧರ್ಮಂ ತನ್ನತಂದೊರ್ದಿ ಮುಂ-
 ಗಡೆ ನಿಗ್ರಂಥರಥಕ್ಕೆ ಸಂದ ಯತಿ ಸೂರ್ಯಂಬೊಲ್ಲವಾಂಭೋಧಿಯಂ ||
 ಕಡುವೇಗಂ ಪರಿಲಂಘಪಂ ಸುಕೃತಕ್ರದ್ಧಾಹರ್ಷಸ್ಥನುಂ ಧರ್ಮದಾ |
 ಪಡಗಿಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ದಾಂಟದೇ ಇರನಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೪೨ ||

ವುದಕ್ಕೆ ಅದು ದುರಿತಾನುಬಂಧಿ ಸುಕೃತವು || ೪೦ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ
 ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳು ಅನಿಷ್ಠಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ, ತರುವಾಯ ಬಳಿಯೆಂದು
 ಹೇಳಿದನು; ಏಕೆಂದರೆ—ಶರೀರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ
 ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಪ್ತ
 ವಾಗಿದ್ದ ಪಾಪವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಪುಣ್ಯವು ಕ್ರಮವಾಗಿ
 ಭೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ತೀರಿ, ಶರೀರವು ಮೇಘದಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ
 ಜೀವನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು || ೪೧ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ
 ಜೀವದಯಾಮತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದಾವುದು? ಈ ಮತವು ಶ್ರೇಷ್ಠ
 ವಾದ ಧರ್ಮವು; ಆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮುಂದೆ ನಿಗ್ರಂಥವೆಂಬ
 ರಥವನ್ನವಲಂಬಿಸುವ ಯತಿಯು, ಸೂರ್ಯನಂತೆ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮು
 ದ್ರವನ್ನು ಬಹು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದಾಂಟುತ್ತಾನೆ; ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು
 ವವನೂ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸುವವನೂ ಆದ ಗೃಹಸ್ಥನೂ ಧರ್ಮದ
 ಆ ಹಡಗಿನಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ದಾಂಟದೆಯಿರನಲ್ಲವೆ? || ೪೨ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವ

ತನುವಂ ಸಂಘದ ಸೇವೆಯೊಳ್ಳನಮನಾತ್ಮಧ್ಯಾನದಭ್ಯಾಸದೊಳ್ |
 ಧನಮಂ ದಾನಸುಪೂಜೆಯೊಳ್ಳಿ ನಮನರ್ಹದ ವರ್ತಕಾರ್ಯಪ್ರವ-
 ತನೆಯೊಳ್ಳವರ್ವನೊಲ್ಲ ನೋಂಪಿಗಳೊಳ್ಳಿಯುಷ್ಯಮಂ ಮೋಕ್ಷಚಿಂ-
 ತನೆಯೊಳ್ಳರ್ಚುವ ಸದ್ಗುಹಸ್ಥನನಘಂ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೪೩ ||
 ಪ್ರತ್ಯೋತ್ಸಾಹದೊಳ್ಳರಾದಿಸಕಲಪ್ರಾರಂಭದೊಳ್ಳಾಧಿಯೊಳ್ |
 ಯಾತ್ರಾಸಂಘವದೊಳ್ಳವೇಶದೆಯೊಳ್ಳಿವಾಹದೊಳ್ಳೋವಿನೊಳ್ ||
 ಭತ್ರಾಂದೋಳಗೃಹಾದಿಸಿದಿಗಳೊಳರ್ಹತತ್ಪೂಜೆಯುಂ ಸರೈಫ-
 ತ್ಪಾತ್ರಾರಾಧನೆಯುತಮೋತ್ತಮವಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೪೪ ||

ರನೆ! ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಡು ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಘದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೂ,
 ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೂ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
 ದಾನಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದಿವಸವನ್ನು ಜಿನಧರ್ಮಕಾರ್ಯದ ಪ್ರವರ್ತನೆ
 ಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪರ್ವತಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ನೋಂಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಇರುವ
 ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆಯುವ ಉತ್ತಮಗೃಹ
 ಸ್ಥನು ಪಾಪರಹಿತನಾಗುವನು || ೪೩ || ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಪುತ್ರೋ
 ತ್ಪವದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ
 ದಲ್ಲಿಯೂ, ರೋಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಆತರದಲ್ಲಿಯೂ,
 ಸ್ತ್ರೀ ಗೃಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಪ್ರವೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿವಾಹಕಾಲ
 ದಲ್ಲಿಯೂ, ಬಾಧೆಯುಂಟಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಭತ್ರ ತೊಟ್ಟಿಲು ಮನೆ
 ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅರಹಂತರ ಪೂಜೆಯೂ
 ಸಂಘಸೇವೆಯೂ ಸತ್ಪಾತ್ರಸೇವೆಯೂ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಲ್ಲವೆ? || ೪೪ ||
 ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಆಹಾರ, ಅಭಯ, ಭೈಷಜ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂಬ
 ವಾಲ್ಯು ದಾನಗಳಿಂದ ಸಂಖಿಸಮೂಹವೂ, ಶೋಭಾಯುಕ್ತವಾದ ಕಲ್ಲು,
 ಲೆಪ್ಪ, ಕಂಚು, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ, ರತ್ನ ಇವುಗಳಿಂದ ದೇವಾಲಯವನ್ನು
 ಮಾಡಿದರೆ ಶರೀರ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಆ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ

ಆಪಾರಾಭಯವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಮೇನ ಚಾತುರ್ದಾನದಿಂ ಸೌಖ್ಯಸಂ-
 ದೋಹಂ ಶ್ರೀಶಿಲೆ ಲೇಪ್ಯ ಕಾಂಸ್ಯ ರಜತಾಪ್ಪಾಪಾದರತ್ನಂಗಳಿಂ॥
 ದೇಹಾರಂ ಗೆಯಲಂಗಳೊಂದರಬಲಂ ತಕ್ಷ್ಯುತ್ಯಗೇಹಪ್ರತಿ-
 ಪ್ಪಾಹರ್ಷಂ ಗೆಯೆ ಮುಕ್ತಿಸಂಪದವಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ॥ ೪೫ ॥
 ಪಿಡಿದೊಲ್ಲರ್ಚಿಸೆ ನೋನೆ ದಾನವನಲಂಪಿಂ ಮಾಡೆ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿಂ |
 ಕುಡುಗುಂ ನಿಮ್ಮಯ ಧರ್ಮವೊಂದೆ ನೃಪರೊಳ್ಳಂ ಭೋಗಭೂಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ॥
 ಬಡುಗಣ್ಣೈಸಿರಿಯಂ ಬಳಕ್ಕೆ ಸುಕೃತಂ ಭೋಗಂಗಳೊಳ್ತೊಡೊಡಂ |
 ಕುಡುಗುಂ ಮುಕ್ತಿಯನಿಂತದಾರ್ಕುಡುವರೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ॥ ೪೬ ॥

ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬಿಂಬಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮೋಕ್ಷಸಂಪತ್ತೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ॥ ೪೫ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಹಿಡಿದು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲು ವ್ರತವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವೊಂದೇ ರಾಜಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಭೋಗ ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ದೇವಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು; ತರುವಾಯ ಪುಣ್ಯವು ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಹೋದರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದು; ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆದಾರಂ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ! ॥ ೪೬ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಾನೀಗ ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಶರೀರದ ಹೊಳಪಿಗೂ, ಒಡವೆಗೂ ಭೋಗಕ್ಕೂ ಅಂಗ ಲೇಪನವಸ್ತುವಿಗೂ ದಾನಕ್ಕೂ ಯೌವನಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಆಶೆಯೆಂಬ ದೊಡ್ಡಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಯ್ಯೋ! ಏತಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸುವುದೋ! ॥ ೪೭ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಆದಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾರಂ ಬಡತನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದರು? ಏನೊಂದು ಸತ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಯಾವನಂ ಯಾರ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದನು? ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಬಡತನ ದ್ರವ್ಯವೆಂಬರಡೂ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ; ಮತ್ತೇ

ಪುಣ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯದೆ ಪೂರ್ವದೊಳ್ಳುದೆ ತಾನೀಗಳ್ಳನಂ ನೋಡೆ ಲಾ-
 ವಣ್ಯಕ್ಕಾಭರಣಕ್ಕೆ ಭೋಗಕನಸುಂ ರಾಗಕ್ಕೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಾ-॥
 ರಾಣ್ಯಕ್ಕಗ್ಗದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಂ ಬಯಸಿ ಬಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂಕ್ಷಾಮಹಾ-
 ರಣ್ಯಂಬೊಕ್ಕಕಟೀಕೆ ಚಿಂತಿಸುವುದೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ॥ ೪೭ ॥
 ಆರಿತ್ತಾರ್ಕಳದರ್ಪದ್ರಮನದಾವಂಗಾವನೇನೊಂದು ಸ-
 ತ್ಕಾರಂ ಗೆಯ್ಯದೆ ಭಾಗ್ಯಮಂ ಕಿಡಿಡಂ ಪೂರ್ವಾರ್ಡತಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂ॥
 ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ಧನಮೆಂಬೆರಳ್ಳಮನಿಕುಂ ಮತ್ತೇಕೆ ಧೀರತ್ವಮಂ |
 ದೂರಂ ಮಾಡಿ ಮನಂ ಸದಾ ಕುದಿವುದೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ॥ ೪೮ ॥
 ಕುರುರಾಯಂ ಬಹುವಿತ್ತಮಂ ಕುಡುವನಾ ಕರ್ಣಗೆ ಮತ್ತಾ ಸಹೋ-
 ದರಗಾರ್ ಪಾಂಡವರ್ಗೇನುಮಂ ಕುಡನದೇಂ ಪಿಂಬೊಳ್ತನೊಳ್ಳರ್ಣನು-
 ವರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯನೆನಲ್ಕೆ ಸಂದನರೇ ಧರ್ಮಧರಾರಾಧೀಶ್ವರಾ-
 ದರಿದೇಂ ಪಾಪಶುಭೋದಯಕ್ರಿಯೆಯಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ॥ ೪೯ ॥

ತಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತಾಪ ಪಡುತ್ತೋ? ॥ ೪೮ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ದುರೋಧನನು ಆ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಮತ್ತೆ ಆ ಸಹೋದರರಾದ ಆ ಪಾಂಡವರಿಗೇನನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ಕಡುಬಡವನೆನಿಸಿಕೊಂಡನು? ಅರರೆ! ಇದೇನು ಧರ್ಮರಾಯ ಮೊದಲಾದವರು ಭೂಮಿ ಗಧಿಪತಿಗಳಾದರು? ಇದು ಪಾಪಪುಣ್ಯೋದಯದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೆ? ॥ ೪೯ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಉಪಭೋಗವೂ ಭೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು ಮನಃಪ್ರೀತಿಗಳಿಂದನುಭವಿಸುವ ಹಾಗೆ ಉಪಸರ್ಗವು ಬರಲು ಮತ್ತು ಬಡತನವು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮೆರಡು ಪಾದಕಮಲಗಳು ಶರಣುವೆಂದಿಚ್ಛಿಸುವವನಿಗೆ ಆ ಗೃಹಸ್ಥಪದವಿಯೇ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆ? ॥ ೫೦ ॥ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೇ! ಸಿಹಿಯೂ ತಾರವೂ ಹುಳಿಯೂ ಒಗರೂ ಉಪ್ಪೂ ಕಹಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರುಚಿಯನ್ನು ತೋರುವುದೆಂದು ಆ ರಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಡುವಂತೆ, ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಬಡ

ಉಪಭೋಗಂ ಬರೆ ಭೋಗವೈತರೆ ಮನೋರಾಗಂಗಳಂ ಭೋಗಿಪಂ-
 ತುಪಸರ್ಗಂ ಬರೆ ಮೇಣ್ಣದ್ರಿವವಡಸಲ್ಲಂತೋಷಮಂ ತಾಳ್ತು ನಿ-||
 ಮ್ತು ಪದಾಂಭೋಜಯುಗಂ ಸದಾ ಶರಣೆನುತ್ಪಿಚ್ಚೈಸುವಂಗಾ ಗೃಹ-
 ಸ್ಥಪದಂ ತಾನೆ ಮುನೀಂದ್ರವದ್ಧತಿಯಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೫೦||
 ಸಿಹಿಯುಂ ಕಾರಮುಮಾಪ್ಲಮುಂ ತೋಗರುಪುಪ್ಪಂ ಕೈಪೆಯುಂ ಬೇರೆವೇ-
 ರೆ ಹಿತಂ ದೋರ್ಕುಮೆನುತ್ಪವಕ್ಕೊಲಿವಪೊಲ್ ಶ್ರೀಗಂ ದರಿದ್ರಾದುರಾ-||
 ಗೃಹಕಂ ಭೋಗಕೆ ರೋಗಕಂ ಪಳಿಕೆಗಂ ಕೇಡಿಂಗಿಯುಂ ಬಾಧೆಗು-
 ತ್ನಹಮಂ ಮಾಳ್ಪ ಗೃಹಸ್ಥನುಂ ಸುಖಿಯಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೫೧||
 ಘಟಕಾಪಾತ್ರಕನನ್ಯರೊಳ್ಳುಫೆಯನೊಂದಂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೊಡಂ |
 ಸ್ಪಟದಿಂ ಚಿತ್ತಮುಮಕ್ಕಿಯುಂ ಪದಪದಕ್ಕಾಪಾತ್ರೆಯಂ ಸಾರ್ಗಮಂ-||
 ತುಟು ತಾನಂತುಟು ಬಾಹ್ಯದೊಳ್ಳೆಗಳೊಡಂ ಧ್ಯಾನಂ ಕ್ಷಣಕ್ಕೊರ್ಕುಮ್ ಸಂ-
 ಘಟಿಸಲಿಮ್ಮ ಪದಂಗಳೊಳ್ಳುಖಿಯಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೫೨||

ತನದ ಆ ದುರಾಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಭೋಗಕ್ಕೂ ರೋಗಕ್ಕೂ ನಿದೇಗೂ ಕೇಡಿಗೂ
 ಬಾಧೆಗೂ ಉತ್ಸಾಹವಡುವ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆ? ||೫೦|| ರತ್ನಾ
 ಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಗಳಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ
 ಮನುಷ್ಯನು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿ
 ದ್ದರೂ ಹಜ್ಜೆಹಜ್ಜೆಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸೂ ಕಣ್ಣೂ ಆ ಗಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಹೇಗೆ
 ಹೊಂದುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಂತನೆಯು ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕ್ಷಣ
 ಕ್ಷೋಮ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದರೆ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆ? ||೫೧||
 ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಗಾಳಿಪಟದ ದಾರವು ಆದನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವವನ ಕೈಗೆ
 ಎಷ್ಟೇ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ, ಮನಸ್ಸು
 ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿ ಈಕಡೆಗೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನೆನಪು
 ಲೋಕದ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕಡೆ ಸಿದ್ಧರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದರೆ
 ಸುಖಿಯಾಗುವನು ||೫೨|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ನಡೆಯುವಾಗಲೂ
 ಕಾಲೆಡವಿದಾಗಲೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಾಗಲೂ ಏಳುವಾಗಲೂ ಮಾತ

ಒಡಿದಿದಾರ್ತನ ಕೈಗೆ ಸೂತ್ರವೆನಸುಂ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡಂ ವ್ಯೋಮದೊಳ್ |
 ನಡೆಗುಂ ಗಾಳಿಪಟಂ ಸಮಂತದರವೊಲ್ತಿಯೊಳ್ಳುನಂ ಜಂಜಡಂ- ||
 ಬಡದಿತ್ತಲಿಲುಕಿದೊಡಂ ನೆನಹು ಲೋಕಾಗ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಯುತ್ಪಲಾ-
 ಗಡೆ ಸಿದ್ಧಾಂಭುಗಳೊಳ್ಳುಕಂತೆ ಸುಖಿಯೈ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೫೩||
 ನಡೆವಾಗಳ್ಳಡೆ ಕೊಂಕಿದಾಗಳೆಲೆಯೊಳ್ಳುಣ್ಣಾಗಳೆಣ್ಣಾಗಳುಂ |
 ನುದಿವಾಗಳ್ಳು ಡಿವಪ್ಪಿದಾಗಳೆರ್ದೆಗಟ್ಟಾಗಳ್ಳು ಪಾಮಾಪ್ಪಿಯೊಳ್ ||
 ಬಿಡದರ್ಪತ್ಪುಭು ಸಿದ್ಧ ಶಂಕರ ಸಮುದ್ರಾಧೀಶ್ವರ ತ್ರಾಹಿ ಯಂ-
 ದೊಡನಭ್ಯಾಸಿಸುವಾತನೇ ಸುಖಿಯಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೫೪||
 ವಿತ್ತತ್ತಂ ಲಲಿತಾಂಗಿಯರ್ಸುಳಿದರತ್ತತ್ತಾಡುಗುಂ ಕಣ್ಣುಳ್-
 ತತ್ತತ್ತಂ ಕಾಮಿನಿಯರ್ಪೊಗಂದೆಗದರತ್ತತ್ತೊಂದುಗುಂ ಜಿಪ್ಪೆ ಮಂ-||
 ತತ್ತತ್ತತ್ತಂ ಸರಿಮಿಂಡಿಯರ್ತೆಗೆದರತ್ತತ್ತಯ್ಯುಗುಂ ಬುದ್ಧಿ ನಿ-
 ಮ್ತುತ್ತ ಬಾರದು ಕೆಟ್ಟಿವೇವನಕಟಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೫೫||

ನಾಡುವಾಗಲೂ ತಪ್ಪಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೂ ಭಯವಟ್ಟಾಗಲೂ ಸುಖಿ
 ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಲೆ "ಅರ್ಹತ್ಪರಮೇಶ್ವರನೆ! ಸಿದ್ಧಪರಮೇ
 ಪ್ತಿಯೆ! ಶಂಕರನೆ! ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿಯೇ !" ಎಂದು ಬಿಡದೆ ಆಭ್ಯಾಸ
 ಮಾಡುವವನೇ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆ? ||೫೪|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಯಾವ
 ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಸಂದರಾಂಗಿಯರು ಸಂಚರಿಸಿದರೋ ಆಯಾ ಕಡೆಗೆ
 ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಣಿಯುತ್ತವೆ; ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಕಾಮಂಕಸ್ತ್ರೀಯರು
 ಮುಖವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರೋ ಆಯಾ ಕಡೆಗೆ ನಾಲಗೆಯು ಸೇರುವುದು;
 ಋತುಮತಿಯರಾದ ಯಂವತಿಯರು ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೋ
 ಆಯಾ ಕಡೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಈ ಕಣ್ಣು ನಾಲಗೆ ಬುದ್ಧಿ
 ಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವು; ಆಯೋ! ಕೆಟ್ಟಿನು, ಏನೂ ಮಾಡಲಿ?
 ||೫೫|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಆಶೆಪಟ್ಟು ಮುಗ್ಧರಿ
 ಸುತ್ತಾನೆ; ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸಗಳೆಂಬ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೆಯ್ಯಾ
 ಲುಗಳನ್ನು ಬಡದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲವು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿ

ಮೊದಲೊಳುಗ್ಗು ವನಿಚ್ಚೆ ವಟ್ಟಿಡನೆ ತಾನುಚ್ಚ್ಚಾಸನೀಶ್ವಾಸವೂ-
 ರದೆ ಕೆಯ್ಯಾಲ್ಪದಿಗೊಂಬನಾ ಕಡೆಯೊಳುಂ ಶಕ್ತಿಕ್ಷಯಂದೋರೆ ತ-
 ಬ್ಬಿದ ಪೆಣ್ಣಂ ಬಿಡುಗೆಯ್ದು ಕೂಡೆ ಕೆಲದೊಳ್ಳಿಲ್ಲೆಳ್ಳೆವೊಯ್ಯುಂ ಮನ-
 ಕ್ಕಿದು ಲೇಸೇ? ಸುಖವೇ? ಮರುಳ್ತನವಲಾ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೫೬||
 ತಿಳಿವಿಲ್ಲಾಗಿ ತಿಶುತ್ತದೊಳ್ತನಗೆ ತಾಂ ತನ್ನೆಂಜಲೊಳ್ತುದೊಳ್ |
 ಮುಳುಗಿರ್ದಂ ಬಳಿಕಂ ವಿವೇಕವೆರ್ದೆಯೊಳ್ತಿಯ್ದೀರೆಯುಂ ಪ್ರಾಯುದೊಳ್ ||
 ಎಳೆವೆಣ್ಣೆಯಲನುಂಡು ಮೂತ್ರಬಿಲದೊಳ್ ಚಿಃ ನಾರುವೆ ಶುಕ್ಲಮಂ |
 ತುಳುಕಲೊಳ್ಹಿಪನಾತ್ಮನೇಂ ಭ್ರಮಿತನೋ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೫೭||
 ಸುಖವೆಂಬರ್ದುಖವೆಂತೋ ನಿರ್ವಲಬಲಂ ಸುಜ್ಞಾನಮುಂ ಕಾಣ್ಕೆ ಸ-
 ಮ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂದದು ಸೌಖ್ಯವಂಗನೆಯ ಸಂಭೋಗಾಂತ್ಯದೊಳ್ ಹೇಯದು-
 ನ್ನುಖಮುಂ ಶಕ್ತಿವಿನಾಶಮುಂ ಮರವೆಯುಂ ನಿವ್ರಾಜಡಂದೋರೆಯುಂ |
 ಸುಖವೆಂದಂಬರದೇನೊ ಮರ್ಮುಖಿರಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೫೮||

ರಲು ಆಲಿಂಗಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು
 ಕೊಂಡು ಪಕ್ಕ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ; ಇದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ?
 ಸುಖವೇ? ಹುಚ್ಚುತನವಲ್ಲವೆ? ||೫೬|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಆತ್ಮನು
 ಕೂಸಾಗಿದ್ದಾಗ ತನಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಾನು ತನ್ನ ಎಂಜಲಿಯೂ
 ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಳುಗಿದ್ದನು; ತರುವಾಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವು
 ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದರೂ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಎಂಜಲನ್ನು
 ತಿಂದಂ ಮೂತ್ರಬ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಂಧವಾದ ಈ ವೀರೃವನ್ನು ಚೆಲ್ಲ
 ವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತಾನೆ; ಚಿಃ ಆತ್ಮನೇನು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡಿರುವನೋ!
 ||೫೭|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗವು ಸುಖವೆಂದು ಹೇಳು
 ತ್ತಾರೆ; ಹೇಗೆ ಸುಖವೋ? ನಿರ್ವಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
 ಜ್ಞಾನವೂ ದರ್ಶನವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಅದು ಸುಖವು; ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗದ
 ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪರಾಜ್ಞುಖಿತೆಯೂ ಶಕ್ತಿಕ್ಷಯವೂ ಮರ
 ವೆಯೂ ನಿದ್ರೆಯೂ ಜಡತ್ವವೂ ತೋರಿದರೂ ಹರಟೆಮಾತನಾಡುವವ

ಎನೊಂದುಗ್ರವೊ ನೋಡ ನೋಟವರಿವೇ ಮೆಯ್ಯಾದ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಂ |
 ಎನಾಕ್ಷೀತನು ತನ್ನ ತಳ್ಯಸಲೊಡಂ ನೇಶ್ರಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಸು-||
 ಜ್ಞಾನಂಗುಂದಿಸಿ ಮೂರ್ಛೆಯ್ನು ಪೋನೆಯೊಲ್ಪಾಡುಗುಂ ಮತ್ತದ-
 ಕ್ಕಾನಂದಂ ಮಿಗೆ ಮುಗ್ಗು ವಂ ಮರುಳಲಾ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! || ೫೯ ||
 ವಃದವೆದ್ದಾನೆಗೆ ಕಲ್ಲ ಪೊಯ್ಯುದಿನಿದೇ? ಮೆಯ್ಯಾಂಟಿಗೆಂ ಕಜ್ಜಿಗಂ |
 ಬದಿಯಂ ತೋಡುವುದೊಳ್ಳಿತ್ತಲ್ಪು ಬಗೆವಂದಾತ್ಮಂಗೆ ನಾರೀರತಂ ||
 ಮುದವಲ್ಪಾದೊಡಮಂತದಂ ಬಿಡಲಶಕ್ಯಂ ಬಿಟ್ಟಿಡೀ ಯೌವನೋ-
 ನ್ನದುದ್ರೇಕವಡಂಗದೇವನಕಟಾ ! ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೬೦||

ರಲ್ಲವೆ ಅದು ಸುಖವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಅದೇನೋ? ||೫೯|| ರತ್ನಾಕರಾ
 ಧೀಶ್ವರನೆ! ದರ್ಶನಜ್ಞಾನಗಳೇ ಶರೀರವಾಗಿರುವ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನನ್ನು ನೋಡುಂ;
 ಸ್ತ್ರೀಯು ಶರೀರವು ತನ್ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದೊಡನೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ
 ವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಮೂರ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಹಣದ
 ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು; ಏನೊಂದು ಭಯಂಕರವೋ! ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂತೋ
 ಪವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರಲು ಎಡಹುವನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವನು ಹುಚ್ಚು
 ನಲ್ಲವೆ? ||೫೯|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಮದ ಹತ್ತಿದ ಆನೆಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಡೆ
 ಯುವುದು ಹಿತವೆ? ಶರೀರದ ನವೆಗೂ ಕಜ್ಜಿಗೂ ಕೆಸರನ್ನು ತೋಡುವುದು
 ಉತ್ತಮವಲ್ಲವು; ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗವು ಆತ್ಮನಿಗೆ
 ಸಂತೋಷಕರವಲ್ಲವು; ಅದರೂ ಹಾಗೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗವನ್ನು ಬಿಡು
 ವುದಸಾಧ್ಯವು; ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಯೌವನದ ಸೊಕ್ಕಿನ ಆಧಿಕ್ಯವು ಶಾಂತವಾಗು
 ವುದಿಲ್ಲ; ಅಯ್ಯೋ! ಏನುಮಾಡಲಿ? ||೬೦|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ!
 ಶರೀರವು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವನು ಔಷಧಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆ?
 ಹೆಚ್ಚು ಪಿತ್ತವುಳ್ಳವನು ವಮನ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು
 ಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗದಿಂದ ತನ್ನ ವೀರೃವು ಹೋಗ
 ಲಾಗಿ ಯೌವನದ ಸಂತಾಪವು ನಿಲ್ಲುವುದು; ಆ ಯೌವನತಾಪವು ಶಾಂತ

ತನುವೆಳ್ಳೆಂಬವನೌಷಧಕ್ಕೆಳಸನೇ? ಪಿತ್ತೋರ್ಜಿತಂ ದೇಹಶೋ-
 ಧನೆಯಂ ಮಾಳ್ವವೊಲಂಗನಾಸುರತದಿಂ ತನ್ನಿಂದ್ರಿಯಂ ಪೋಗೆ ಯಾ- ||
 ವನತಾಪಂ ನಿಲುಗುಂ ನಿಲಲ್ವ ರಿಶೆ ಸಲ್ಲಂ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥಂಗೆ ತ-
 ತ್ತನುಬೇಡೆಂಬ ಮುನೀಶ್ವರಂಗೆಚಿತವೇ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೬೦||
 ವಿಷವೋದ್ರೇಕದ ಜವ್ವನಂಧೆದೊಡಂ ತತ್ತಾಯದಿಂ ಪೆಣ್ಣೊಳೊಳ್ |
 ವಿಷಯಕ್ಕಾಟಿಸನಾವಂ ಪರಮತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನಸಂತುಷ್ಟಕಂ ||
 ರಿಸಿತಾನಕ್ಕೆಮು ಶಿಷ್ಯನಕ್ಕೆಮು ಅವಂ ಮಾನುಷ್ಯನಲ್ಲು ನಿ-
 ವಿಷಪರೂಪಂ ನಿರಘಂ ನಿರಾವರಣೈ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೬೧||

ವಾಗುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರವುಂಟಾಗುವುದು; ಆ
 ಶರೀರವು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗವು
 ಯೋಗ್ಯವೆ? ||೬೦|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ತಾನು ಬಹು ತೀವ್ರವಾದ
 ಯೌವನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ ಆ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗಕ್ಕೆ
 ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಸಾಹವಡದಿರುವವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದ
 ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನೂ ಆದ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿರಲಿ, ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ
 ರಲಿ, ಆತನು ಮಾನುಷ್ಯನಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ; ಆತನು ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ
 ವಿಷಯಸುಖರಹಿತಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳವನು; ಪಾಪರಹಿತನು; ಜ್ಞಾನಾವರಣ
 ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮರಹಿತನು ||೬೧|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ವಿಚಾರ
 ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಔಷಧವೂ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಸಮಾನವು; ಹಾಗಲ್ಲದೇನು?
 ಶ್ರೀ ಜಿನದತ್ತನೂ ಕಪಿಲಮಿತ್ರ ವಾರಿಷೇಣ ಮೊದಲಾದವರೂ ಪಂಡರಲ್ಲಿ
 ಸೇರಿದ್ದೂ ಶ್ರುಶಾನವನ್ನೇತಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುವರು? ಆ ಪರ್ವತದಿ
 ಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸೇಕೆ? ಅಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರ;
 ಹೋಗಿಯೂ ಮೋಹಿತರಾದರೇ? ||೬೨|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಜಿನ
 ದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಧಾರಾಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದ
 ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಹಿರೋರ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಡುವ ವ್ರತವುಳ್ಳವರಾಗಿ

ಮರ್ದಂ ಮಾನಿನಿಯುಂ ಸಮಾನಮರಿವಂಗೆಂತ್ಲದೇಂ ಪೆಣ್ಣೊಳ್ಳೊಂ-
 ದಿರ್ದಂ ಶ್ರೀಜಿನದತ್ತನುಂ ಕಪಿಲಮಿತ್ರಂ ವಾರಿಷೇಣಾದಿಗಳ್ ||
 ಸಾರ್ಥಪರ್ಸುಡುಗಾಡನೇಕೆ? ತಪವೇಕಾ ಪರ್ವದೊಳ್ಳತ್ತೆ ಪಿ-
 ಣ್ಣಿದ್ವತ್ತೈದುವರೆಯ್ಪಿಯುಂ ಭ್ರಮಿತರೋ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ! ||೬೨||
 ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಮಾದ ಪೆಣ್ಣೊಳೊಳವರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇಕ್ಕೆಕಪ-
 ತ್ತೀರಾಗವ್ರತಿಕರ್ ಮದಕ್ಷಯನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾಮಮಂ ತೀರ್ತವರ್ ||
 ವಾರಪ್ಪೀಬಹುಲಾಂಗನಾಪರವಧೂಜೇಟೀರತಕ್ಕಾಟಿಸರ್ |
 ಸಾರಾತ್ಮರ್ಜಿನದತ್ತಮುಖ್ಯರಘುರೇ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೬೪||
 ಸತ್ಯಾಧಿಷ್ಠಿತಧರ್ಮಮಂ ತಿಳಿದು ಜೀವಂ ತನ್ನ ನೀ ಕಾಮವ-
 ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಷಾಯಸಂಭವದೆ ಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಪೆಣ್ಣೊಡಿಯುಂ ||
 ರತ್ಯಂತೋದ್ಯವಹೇಯಮಂ ನನೆಯುತುಂ ಪೋಗಲ್ಪಯುಂ ಪೆಣ್ಣೆ ತಾ
 ನತ್ಯಂತಪ್ರಿಯಬದ್ಧನಾಗೆ ಕಿಡನೇ? ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಾ ! ||೬೫||

ಸೊಕ್ಕನ್ನಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರು;
 ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ, ಬಹುಪತ್ನೀ, ಪರಿಸ್ತ್ರೀ, ಸೇವಕಳು ಇವರ ಸಂಭೋಗಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ
 ಹವಡುವುದಿಲ್ಲವು; ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರಾದ ಜಿನದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರಂ ಪಾಪವು
 ಳ್ಳವರೇ? ||೬೪|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ! ಜೀವನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿರುವ
 ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದು "ಅಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕ್ರೋಧಮಾನಮಾಯಾಲೋಭ
 ಗಳೆಂಬ ಕಷಾಯಗಳ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದಿಂದ ಈ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗದಿಚ್ಛೆಯು
 ತನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದು" ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ರತಿಸುಖವನ್ನು ನುಭವಿ
 ಸಿದರೂ, ಸಂಭೋಗಾಂತ್ಯದಲ್ಲುಂಟಾದ ಹೇಯವನ್ನು ಭಾವಿಸತತ್ತ್ವ
 ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಜಯವುಂಟಾಗುವುದು; ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೋಹಿ
 ತನಾದರೆ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದನೇ? ||೬೫|| ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರನೆ!
 "ಕುಟವೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮುಖವೂ ಸೊಗಸೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರಲು ಹೆಣ್ಣು
 ಹಾಗಿದ್ದಳು, ಹೀಗಿದ್ದಳು" ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡುವುದೇ
 ನರಕವು; ಪದ್ಮಾಸನವುಳ್ಳವನೂ ಸ್ಪಟಿಕದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನೂ ಆದ